

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

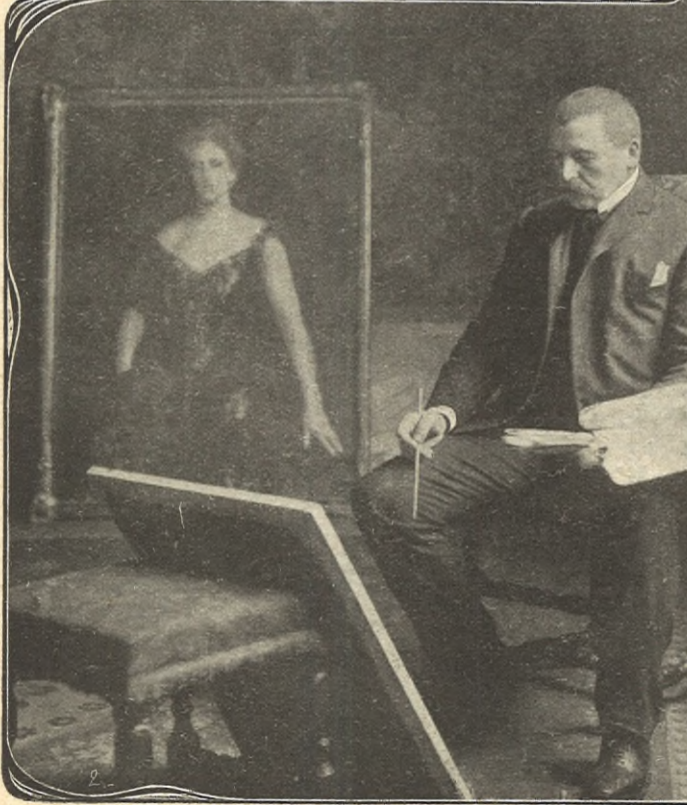
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 12 (847).

LÖRDAGEN DEN 21 MARS 1903.

16:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN ..... KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... > 8:— IDUN, FÄNRIK STÅL-UPPL. .... > 10:— IDUNS MODETIDNING ..... > 2: 20	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÅKRÄST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ: 17 BRYGGAREGATAN 17. REDAKTIONEN KL. 10—4 EXPEDITIONEN KL. 9—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOLTRYCKERI.
---	--	---	---	---

TVÅ KONSTNÄRER.

EFTERFÖLJANDE RADER göra ej anspråk på att innefatta någon djupsinnig konstfilosofi eller några kritiska utläggningar öfver färgskalor, lufttoner, teckning och annat mera, som den korade konstdomaren genast måste inlåta sig på, då han af plikt ställes framför en tafla för att tjänstgöra som publikens guide.

Nej, det här är bara några ord för att påpeka tillvaron af en i dagarna öppnad utställning af konstnärerna prins Eugens och Anders Zorns taflor — en utställning, som har sitt särskilda rogifvande behag till följd af den starka begränsningen af dukarnas numerär och emedan endast tvänne konstnär-individualiteter träda en till mötes i stället för de stora expositionernas tröttande mångfald.

Ro och dröm känneteckna prins Eugens landskap, en lustfylld hvila, ur hvilken talar en stark lyrisk känsla. Han älskar att måla tystnaden i naturen, då julinattens ljusdunkel binder suset i trädskronorna, fejar insjöns yta spegelblank, lägger ett nästan oskönjbart dimflor öfver ängsvreten, där hövålmarna stå som små ättehögar och ånga sin sötmafyllda doft mot glidande nattskyar, medan skuggan växer fram ur skogen och halft plånar ut strandlinjen.

Eller den stämmningsrika stillheten kring det röda kyrktornet, som tecknar sig så tryggt mot den blåa kvällshimlen, sedan klockorna innanför de hvälfda gluggarne ringt dagen till ro och fåglarna till sömn i harpixdoftande snår.

Äfven storstaden stämmer ned sitt brutala buller inför hans artistiska känsla, och dess bisarra virrvarr af prakt och fulhet, af yster fest och pinande möda antar idyllens smekande karaktär, när han i ett alldeles nytt manér, som han benämner kolteckning med akvarellfärg, målar Stockholm från Valdemarsuddes af gammal herrgårdsstämning omgifna verandor en ljum sommarkväll med vindstilla i luften. Där nedanför i halfdunklet svallar Salt-sjön, plöjd i alla riktningar af kolpråmar, skutor, ångare och färjor, och längre bort arrangerade Söders invånare en stjärnkarta af alla sina gaslyktor och arbetslampor — en förtjusande clair-obscur, som i en lyckligt funnen stämning tolkar stadens egenartade poesi.

Några andra dukar, äfven i samma manér, visa Djurgårdens parkvägar i höststämning med ypperligt modellerade träd och förträffligt gifven ljusverkan.

Den furstlige konstnären har ånyo med denna utställning gifvit vittnesbörd om, hvilken nobel och allvarsfull skildrare af svensk natur han är, hur hängifvet han älskar den, och med hvilken djup förståelse han söker ge den konstnärlig gestaltning.

PRINS EUGEN OCH INTERIÖR FRÅN HANS ATELIER VID KUNGSTRÄDGÅRDEN. ANDERS ZORN I SIN STOCKHOLMSATELIER.

PORTRÄTTET AF HOFFOTOGRAF L. LARSSON. ATELIERINTERIÖRERNA AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

Han upptäcker poesien i skenbart enkla motiv och allt i naturen gläder honom med sitt form- och färgspråk, hvori han kärleksfullt aflyssnar tingen deras själiska tungomål, d. v. s. den afspeglings de ge af allt det, som tillsammans bildar det karaktäristiska i svensk natur.

Richard Bergh, denne glödande nitälskare för nationell egenart i konsten, skref en gång, vill jag minnas, dessa ord: »Må vi i längtan och kärlek bryta vår egen stenmark — och den skall få lif!»

Denna längtan och kärlek till den egna torfvan framträder, synes det mig, utan all ostentation och dock med den målmedvetnes orubbliga allvar och styrka i prins Eugens konst.

Anders Zorns dukar skimra nästan alla af den brio, som utstrålar från hans trollpensel. Lekfullt handskas han med de tekniska svårigheterna, än en spirituellt färgkåsur, än en känslig lifsskildrare, än en sensualistiskt raffinerad, alltid frisk, aldrig tråkig.

När man står inför resultaten af hans målargeni — jag tänker nu närmast på hans genreartade alster — känns det ungefär som att vandra i en af varm sommarsol belyst ungbjörkskog, i hvilken alla den nordiska faunans befrädrade sångare sjunga, medan marken skimrar af blommor och klara bäckar ila förbi mellan gräs och ormbunkar.

Han har bland annat en sådan junifager taffla på utställningen, och man behöfver bara se på den för att genast erfara, att den är en äkta »Zorn».

Den unga kvinnan har nyss kommit ur badet i det svala vattnet, som man mera anar än ser därborta under solstrålarnas fall. Hon har gått in bland träden och stöder sig nu mot en björkstam, medan hon omedvetet graciöst torkar bort vattenpärlorna från det fina hullet. Solen, som silar sitt gula skimmer mellan stammarna, sätter dallrande ljusfläckar på den ungdomliga karnationen, hvilken smälter intimt samman med luften och dagrarna.

Duken, hvilken vi under namnet »Sommar» reproducerat i dagsnumret, är en hymn till lifsungdom och sund stark lifsnjutning, och konstnärsglädjen, med hvilken den är skapad, lyser ur hvarje penseldrag.

De båda tafflorna »Mor» och »Morakulla från 1850-talet», halft genre och halft porträtt, få ej heller förgätas, i synnerhet den förstnämnda, där det själfullt modellerade hufvudet med sin drömmande blick är af en fascinerande verkan.

Det kan tyckas långsökt att komma med jämförelser mellan färgdikt och ord-dikt, i stället för att låta detta vara detta, helst när det gäller en så frisk och ursprunglig målare som Zorn. Men å andra sidan är det just originaliteten i hans sätt att tolka, den glupande förtjusningen att i konstnärlig form få omsätta lifsensensationerna och göra det utan spår af teoretiserande, utan tanke på problem eller dylikt, som han i mångt och mycket påminner om en af den moderna diktens mästare, nämligen fransmannen Maupassant, hvilken var utrustad med vildens instinkter och förmåga af naturförtjusning och därjämte hade den nutida kulturmanniskans öfverförfinade sätt att uppfatta.

Sådan utställningen af de bägge konstnärernas penselalster nu ter sig i Konstföreningens expositionssal, ger den en intressant öfverblick af ett par till anläggningen vidt skilda artistkaraktärer, som utgöra två starkt bärande krafter i modern svensk målarkonst.

ERNST HÖGMAN.

DET ALLRA SENAST TAGNA PORTRÄTTET AF »LEA».
A. BLOMBERG FOTO.

LEA. NÅGRA MINNESORD AF SIGRID ELMBLAD.

DÅ MAN en längre tid har följt med den moderna skönlitteraturens analyser, där själsnerver ligger blottade till dissektion och stämningar gripas, söndersmulas och stegras, stundom ända till hysteri, är det som att plötsligt från öfvermått af mörker eller ljus komma in i en mild välgörande dager, där verkligheten klart varnas utan ansträngning för synen, om man råkar få i sin hand någon af Leas humoristiska, på kornet träffande och dock så känsliga hvardagsskildringar ur lifvet.

Det är sant, man råkar icke så ofta nu mera att få en sådan skildring i sin hand; allt har sin tid och Lea likaväl som August Blanche, Emilie Carlén, Elias Sehlstedt, ja själfvaste Esaias Tegnér hör till de skriftställare, som man oftare ser på bokhyllan i ett hem än mellan händerna på dess medlemmar. Men tag ned en af Leas böcker från hyllan, och ni skall på dess slitna pärmar finna, att den en gång hört till husets käraste vänner, att den varit en af de böcker, som man icke läst en, utan många gånger, som man tagit fram vid lampans sken och föreläst ur i förtroliga vänkretsar, då man velat ha en angenäm stund.

Ack, hvad var icke Lea för ungdomen vid slutet af sjuttioalet, ja, ännu vid början af det åttiotal, som sedan bröt så nya och djärfva vägar på litteraturens vildmark.

Jag tror icke det fanns en sjuttonåring den tiden, som icke önskade sig Leas berättelser i julklapp. Men äfven de äldre ryckte hon med sig, ty hon hade någonting i sin stil som verkade nytt, någonting som Blanche i all sin genialitet ej kom på långt när så in på lifvet i det enkla och natursanna i skildringssättet. Mellan Fredrika Bremer och Lea ligger ett skede af svulstighet och romanesk sentimentalitet, som nu mera verkar absolut skrattretande. Läs till exempel följande fras

ur en af Emelie Carléns romaner, jag vill påminna mig ur »Ett år»:

»Hennes leende var en ängels själ, sväfvande vid randen af en daggig rosenkalk.»

Lea var kanske ännu mera människa än skriftställarinna, och det är det mänskliga i hennes författarskap, som gjorde henne till en af sin tids helst och mest lästa författarinnor, ja, kanske den populäraste af dem alla.

»Kära du,» sade hon mig en gång med sin vanliga anspråkslöshet. »Jag har haft en smula humor, och det har hjälpt mig, annars är det då rakt ingenting med det.»

Lea hade orätt i detta påstående, mer än en af hennes berättelser ha haft en succés, som stått närmare tårar än skratt, som till exempel den innerligt fina skildringen af »Calle Fjant», idiotbarnet, som just genom sin hjälplöshet ger en redan på avvägar kommen far kraft att bli människa igen, och som aningslöst ånyo inför solsen i ett förmörkadt hem, eller den vemodiga beskrifningen på »Klari-nett-Adonis», offret för kärlekens frestelser, som strödde ut sin känsla i småsmulor åt alla håll för att slutligen dö i nöd och elände, vanvårdad och plågad af en simpel varelse, tillhörande samma kön, åt hvilken han ägnat hela sitt lif.

Å andra sidan är det visst sannt, att hon hade en ovärderlig humor. Lea log åt mänsklighetens svaga sidor och många dårskaper, men det var ett oändligt varmt och godhjärtadt leende, ty hon älskade det goda i människorna och trodde på det med en idealists optimistiska åskådning. Det låg ju i smakriktningen hos hennes samtid en gifven fordran på tendens, och hos Lea framträder tendensen som en blid orubblig öfvertygelse om det godas slutliga seger i allt, trohetens, ärlighetens, flitens, förnöjsamhetens seger öfver skenets förvillelser i växlande former af fåfänga, ytlighet, njutningslystnad och penningbegär. Det är i synnerhet ett som hon framför allt älskar: förmögenhet i det lilla, glädje utan höghet och guld; hon predikar en mycket gammalmodig socialism, ty hennes uppmaning lyder ständigt: skomakare blif vid din läst, och hellre förlåter hon honom den lilla svagheten att titta för djupt i flaskan än att vilja klifva för högt på samhällets pinnstege, utan lämpliga förutsättningar därtill.

Enkel och flärdfri, sann och god som Lea var, beundrar hon äfven dessa egenskaper hos sina diktade personligheter, hon beundrar »fantasten», som har mod att gifta sig på 1200 kronors inkomst och sätta bo utan lyxen af förmaksmöbel, salsmöbel och tjänare. Hon beundrar likaledes den fattiga läraränkan, som har mod att sätta upp lumpbod för att vinna medel till sonens uppfostran, och hon beundrar denne son, som har mod att ställa till sitt förlofningskalas i den till klädstand upphöjda lumpboden, hvars innehåll hjälpt honom fram i lifvet till en bildad mans aktade ställning.

Det var detta, att personligheten låg bakom

Ett verksamt skönhetsmedel är

det nya toilettpreparatet »**Azymolvinaigre**» genom dess inverkan på hudåkommor, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader, pormaskar, skäggschamp m. m. Mot *hufvudvärk* och dåsigheit är »**Azymolvinaigre**» ytterst uppfriskande och behagligt. I tvättvattnet och vid bad är »**Azymolvinaigre**» för muskel- och närvsystemet samt för huden utomordentligt välgörande. Tillverkas under läkarekontroll vid F. Pauli's fabrik, Stockholm.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's **ELECTA**-Eau de Cologne. Prisbelönt London, Wien, Paris, Köpenhamn, Chicago, Stockholm m. fl. har F. Pauli's **Electa**-Eau de Cologne tillvunnit sig kännarens odelade bifall.

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerhandlarne.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

ordet, som gör Leas minne så rikt och dyrbart för dem, som haft den glädjen att komma henne nära, och dessa voro ej få, ty hennes öppna människoälskande natur omgaf sig icke med förskansningar, och hon räckte till för mera och flere, än de fleste i lifvet ha in-tresse, kärlek och tålmod till.

Vare sig att man kom upp till Lea en fredag, hennes mottagningsdag — långfredagarna som en skämtare nämnde dem — eller någon annan af veckans dagar, man kunde nästan vara viss om att vid sidan af hennes illustra och i socialt hänseende mer eller mindre lyckligt lottade vänner och beundrare finna något nödens barn, som kom till henne med bekymmer och gick därifrån med dem lättade. Ända till brottets värld räckte hennes goda hjärta, jag minns särskildt, att jag ett par gånger i hennes enkelt hemtrefliga förmak sammanträffade med en f. d. straffånge, som för någon för mig okänd förseelse under tre år spritat fjäder på Långholmen och som Leas välvilja sökte att ånyo förskaffa en hederlig ställning i samhället.

Därför blef hon också under sitt lif, trots popularitet och produktivitet, aldrig rik på guld, hennes hand var för gifmild, hennes hjärta för vekt, hennes hem behöll år efter år sin hvardagsenkla prägel, och hon kände sig stolt, då hon kunde framvisa en möbel, som hennes egen hand klädt om med billigt tyg, ty Lea var huslig och praktisk som få — icke skrivande damer. August Blanche, som en gång vid ett besök fann henne i färd med att sopa golf, blef så häpen öfver denna syn, att han sade sig vilja ihågkomma henne i sitt testamente med en så pass stor summa, att hon aldrig skulle komma i frestelse att fatta om sopborsten i stället för pennan. August Blanche glömde visserligen detta löfte, men äfven om han hållit det, hade sopborsten säkerligen mången gång kunnat blifva en frestelse för hennes enkla praktiska sinne, som fann det mindre omständligt att själf aflägsna några öfverflödiga dammtussar än att åkalla andras hjälp därtill.

Jag sade, att Leas personlighet fullt och sannt träder läsaren till möte ur hennes författarskap, och likväl utgjorde mitt första sammanträffande med henne för mig en stor öfverraskning. Jag var femton år den tiden och hade med min ålders ytlighet läst hennes arbeten med en tämligen ensidig uppfattning af de komiska elementen däri. För min inbillning stod hennes bild som någonting fryntligt småmysande med kvicka kisande ögon, någonting godmodigt trindt, rödlätt och blondt. Jag trodde fullt och fast den tiden, att jag kunde skriva vers, och fick för mig, att denna min inbillade Lea vore den enda person, som jag utan fruktan skulle våga läsa upp mina alster för. Så tog jag en dag en dryg bingepokorier med mig och uppsökte henne i hennes dåvarande bostad vid en liten landtlig gata å Söder.

Infattningen, ja den stämde nog, de hemväfda gångmattorna, bomullsöfverdragen på möblerna, blommorna i fönstret, sykorgen, glasögonsfodralet — men Lea själf!

Emot mig kom en högrest, imponerande gestalt, mörklagd med ädla, nästan stränga drag och ett par stora, allvarliga, underbart forskande ögon, som tycktes rannsaka hjärtan och njurar.

Jag tror aldrig, att jag sett någon människa med en så stor blick som Lea.

Hon tog emot mitt digra häfte till genomläsning, och det kom därvid någonting med-lidsamt i hennes uttryck, som om hon af erfarenhet anat och beklagat, att hon skulle behöfva spela rollen af skarprättare på ny räkning.

Nästa gång jag lämnade hennes hem, trodde jag ej längre, att jag kunde skriva vers, jag visste däremot att jag ej ens kunde skriva svenska.

Men Lea förstod, som få, den stora konsten att säga människor sanningen, utan att såra eller nedslå dem. Jag tålde icke grammatik då för tiden, och jag gör det inte än, men jag lämnade henne med en brinnande föresats att sätta i mig svensk språklära, som en häst åter hafre.

Gud välsigne henne äfven för detta kärleksverk och för all den godhet, som hon sedan slösade på mig, som andra! Allt oftare drefvos mina steg af längtan till detta hem, där en gammal så varmt och fullt förstod den unga, där det var så lätt att förtroende-fullt öppna sitt hjärta, och där man alltid vann så mycket i utbyte, att man gick därifrån gladare, om man kommit glad dit, mindre sorgsen, om man kommit dit med tungt sinne.

Lea förstod de unga, hon hörde till dem med det innersta af sitt väsen, men hon förstod icke alltid den moderna riktningen i litteraturen. Jag minns särskildt en gång, som jag hade tagit med mig ett dikthäfte med så kallade stämningdikter af en modern skald, som jag själf beundrade, och i hopp om sympati läste upp för Lea.

Hon lyssnade, de allvarliga ögonen stodo frågande på helpänn, då jag slutat, satt hon ett ögonblick tyst, som för att samla sina intryck, därpå sade hon plötsligt bestämdt:

»Vet du, det där tycker jag, med respekt sagt, är som att sticka ut tungan genom fönstret och dra in den igen.»

En gång har jag sorgsen lämnat Leas hem, det var ungefär tre veckor sedan, sista gången jag hörde hennes klangfulla, nu likväl af svaghet dämpade altstämman, sista gången jag såg dessa underbara ögon, i hvilka allvar redan låg det resignerade vemöd, som lämnat lifvet bakom sig.

O, hvad sådana stunder äro tunga, då man söker att tala gladt och le under kamp med tårar, dem man ej vill visa, då man känner hvarje ord, hvarje blick, hvarje åtbörd som ett afsked, under bemödande att dölja afskedets bitterhet!

Och ändå var den bleka, tärda skuggan med de afmagrade händerna, så sorgligt förändrad af lidandet, ännu Lea, ännu glimmade löjet ibland upp i de stora ögonen, ännu kommo skämtord öfver de trötta läpparna, och en liten historia så karaktäristisk för hennes anspråkslösa, från all sentimentalitet fria väsen kunde hon ännu berätta mig.

»Har du hört hur dumt jag svarade Topelius?» frågade hon, och de stora ögonen blefvo ännu större.

»Nej tant?»

»Då skall du få höra» — och så berättade hon följande.

Det var vid en fest för Topelius: han hade utsett Lea till sin bordsdam. Midt under glammet försjönk emellertid den blide skalden i kontemplativa funderingar. Stilla vände han sig till Lea och frågade djupt allvarligt:

»Har Lea någonsin varit ensam i ödemarken med sin Gud?»

»Nej,» svarade Lea hurtigt, »jag är född uti en småstad, jag.»

Hur humoristiskt och på samma gång ödmjukt är ej detta svar. Ringa har Lea alltid skattat sitt eget värde, och till de ringa i samhället har kanske därför hennes sympatier omedvetet närmast vändt sig. Det har hon visat i skrift som lefnad, och det visade hon ännu i döden, då hon utbad sig att blomsterskörden på hennes kista måtte förvandlas i en skärf åt pastor Hedbergs fattiga barn.

Kungl. Hofboktryckeriet Iduns Tryckeri Aktiebolag

17 Bryggaregatan 17

Affärstryck

såsom Aktier, Obligationer, Pris-kuranter, Cirkulär, Plakat, Affischer, Fakturor, Räkningar m. m. m. m.

FÖRSTKLASSIGT ARBETE!

BILLIGA PRISER!

Hvem af dem som hållit henne kär ville väl undandraga sig sin andel af detta hennes testamente?

Så bar den enkla, osmyckade kistan ännu vittne om hennes sista goda gärning.

Men det växer blommor på en älskad människas graf.

STOCKHOLMSVÅR.

SKJUT OCH DUNDRA, du röda kastell, in seglar den första skutan, vid rodret, bakom kajutan, står skepparn, röd som marssol om kväll.

Han skiner och ler. Nu är det vår — det skimrar i hvita, ulliga skyar, och lifvet vaknar i röda byar, när lärkan i skyn reveljen slår.

Där ute smälter isen vid strand, och fjärdarnas sång mot stenarna klingar, och lyftande bruna sjöfågelsvingar komma susande in från havets rand.

Det är vår där ute på glimmande haf, som silfver isflak i solen blänka, och gröna sjöarna kring dem stänka, tills de spårlöst sjunka och gå i kvaf.

Den första skutan, som seglar in — det är våren själf, som vid rodret sitter, och öfver skuldrornas bländhvita skinn faller ett regn af solskensglitter.

Det är våren, blåögd och blond och yr och med nacken trotsigt tillbakakastad, som in med rosenröd vimpel styr, och med sång och solsken är skutan lastad.

Se, hela riggen af fåglar är full, och däckat af blomsnö står öfversålladt, och relingen lyser af vifvors gull — det är vårens drakskepp, förtrolladt.

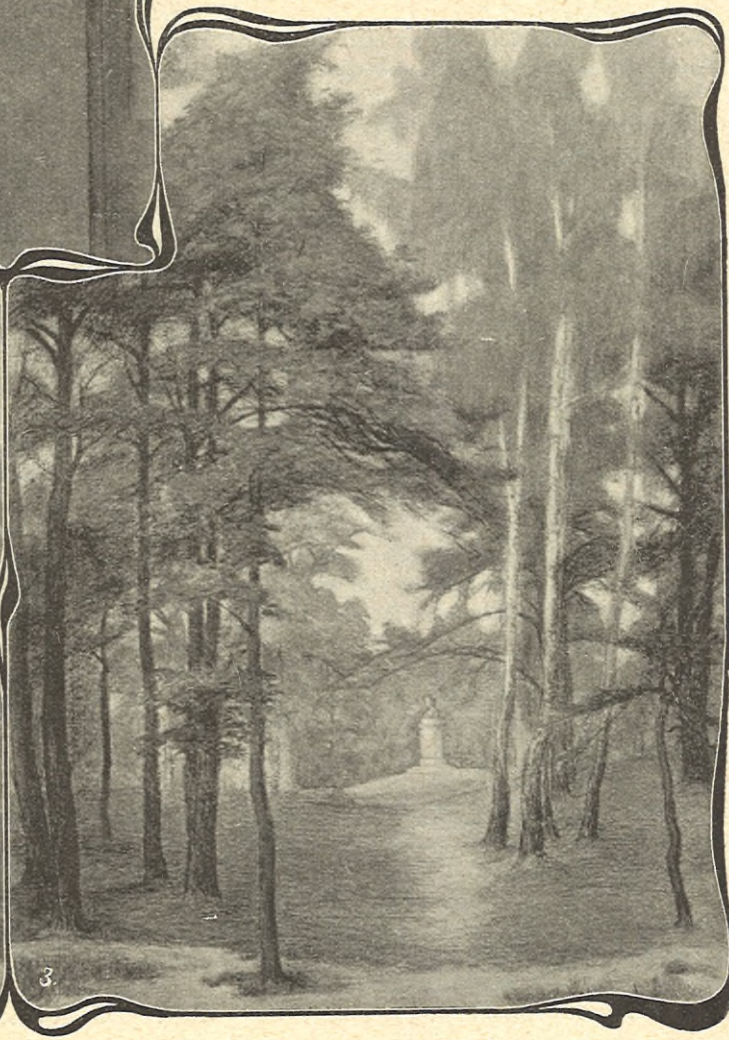
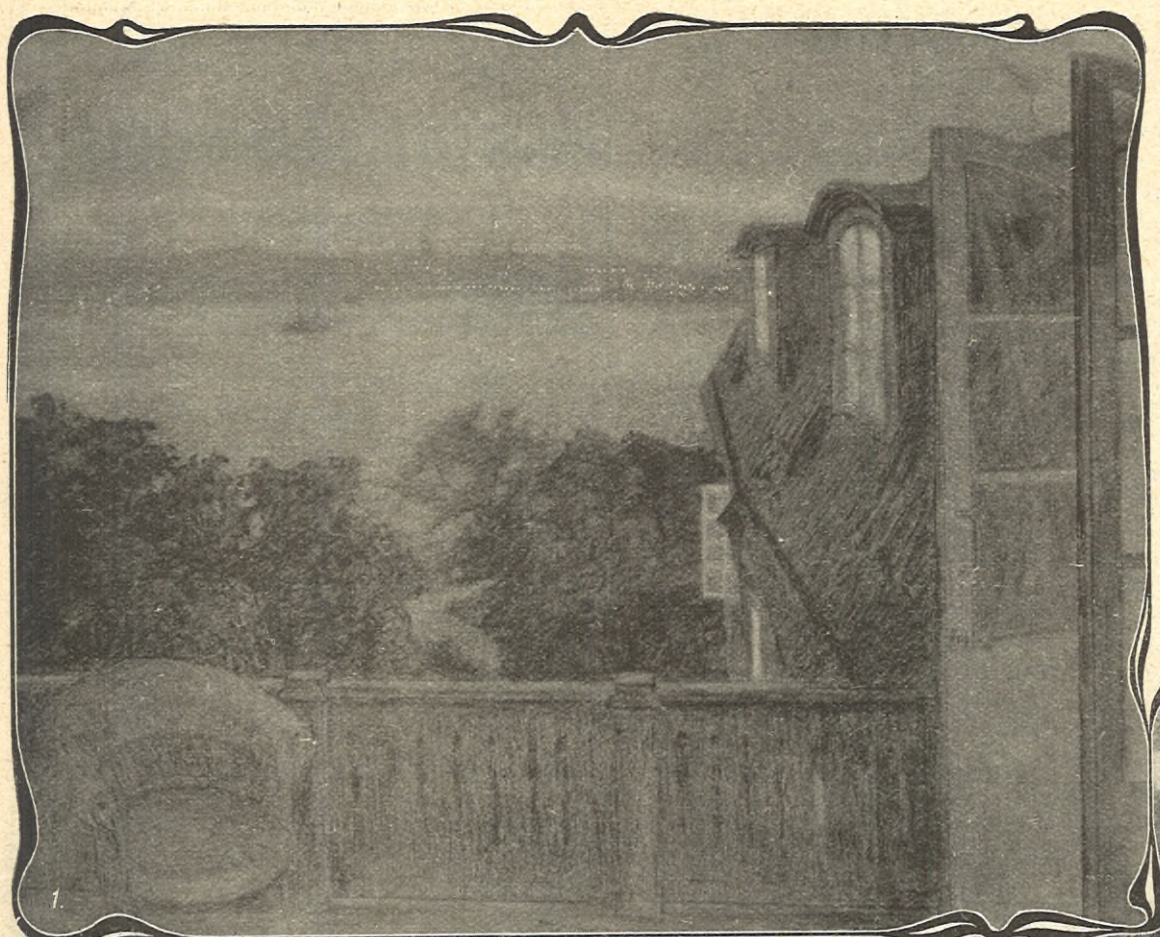
Ge fyr, kanoniär! Och kunglig salut! Den fagraste drottning nalkas, och i hennes kölvatten nästa minut nymfer och fjärilar skalkas.

Och när hon på Logårdstrappan har satt sin fot, den högristade, fina, så kasta i luften din nötta hatt:

Vivat vårens Regina!

DANIEL FALLSTRÖM.

TRE TAFLOER AF PRINS EUGEN FRÅN DEN PÅGÅENDE UTSTÄLLNINGEN. 1. FRÅN VALDEMARSUDDEN. 2. I FRIESENS PARK. 3. BELLMANS-BYSTEN.

STOCKHOLMSBILDER, TECKNADE AF EN NYINFLYTTAD. FÖR IDUN AF N. P. ÖDMAN.

II.

FRÅN GATOR OCH SPÅRVAGNAR.

NÄR EN LANDSORTSBO här går ut och promenerar på gatorna, märker han genast på mångt och mycket att han befinner sig i en storstad, men jag vill nu endast fästa mig vid ett af de många tecknen, ett som måhända är mindre beaktadt, och det är detta, att han här finner ett vida rikare urval af *ansiktstyper* och *figurer* än i landsorten. Ja, Stockholm är i det afseendet »väl sorteradt», såsom det ägnar och anstår rikets hufvudstad.

Flertalet människor ser visserligen ut som folk på andra orter, d. v. s. som »folket mest», men Stockholm har därjämte ständigt på lager en mängd typer och figurer, som man ej påträffar annorstädes i Sverige. Om det är sant, att man i Stockholm möter bildskönare ansikten än någonstädes annars i landet, så är det också sant, att man här möter fulare, vidrigare och vidunderligare än annorstädes. Och det är just de senare sorterna som väckt min särskilda uppmärksamhet. Hvilka underliga *näsor* t. ex. kan man icke här ibland möta i folkvimlet — sådana som endast förekomma i storstäderna. Ja, det synes som om samma variationer, som folkhumorn i Paris gifvit sina särskilda betecknande namn, såsom »*betterave*», »*truffe*», »*piff*», »*piéd de marmite*», »*il pleut dedans*», * m. fl., alla vore representerade äfven i »Nordens

Paris». Just här om dagen t. ex. mötte jag en »*piff*», ett praktfullt exemplar, och i går såg jag en präktig »*truffe*» på plattformen af en spårvagn. Ja, jag påträffar ibland fysionomier så underliga, att jag måste stanna och gapa eller åtminstone vända mig om och titta, och det har förvånat mig att inte andra gjort detsamma.

Men det är ej blott ovanliga ansikten, det är äfven ovanliga figurer och kostymer man stundom möter i Stockholms folkvimmel. Ja, det finns väl knappt en fason på kroppen så sällsam, ett sätt att gå så underligt, en sjuklig missbildning så vidunderlig, att man ej någon gång möter dem på hufvudstadens gator. Och hvad kostymer beträffar, så får man här ibland se sådana öfverdrifter i modeväg, att man rent af häpnar, liksom man ock å andra sidan kan påträffa ett sådant fullständigt oberoende af modets fordringar, att förvåningen blir lika stor.

Summan af saken är den att folkvimlet på

Stockholms gator är intressant att studera. En särskildt typ i detta folkvimmel är »*kolingarnes*» — sorglig att skåda — men den skola vi spara till en annan gång.

Nåväl, om någon af här antydda ovanligare ansikten, figurer eller kostymer skulle en vacker dag dyka upp i en landsortsstad, så skulle där hvarenda människa vända sig om på gatan och titta och undra. Men här i Stockholm väcka de inte alls något uppseende. Stockholmare af äkta sorten gå förbi dem utan en blick åt sidan. Man säger i landsorten, att stockholmarne äro nyfikna, men det är endast sant med modifikation. Deras nyfikenhet sträcker sig icke till underliga figurer och fysionomier på gatorna, sådant är för dem allt för alldagligt — nej, den är af en

* På svenska: »beta» (hvitbeta, rödbeta etc), »tryffel», »snabel», »grytfot», och »det regnar in».

mera speciell art. Ställ er framför ett butiksfönster och betrakta med intresse något föremål, och ni skall snart få se prof på den — det slår nämligen inte fel att ni i blinken har en stockholmare på hvardera sidan om er och en bakom er, alla nyfiket sökande utforska hvad ni tittar på; och håller ni i er ihärdigt, har ni snart en folkskockning som till slut måste skingras af polis. Samma resultat kan och åstadkommas — såsom af gammalt är känt — genom att från ett broräcke titta ihärdigt ned i strömmen eller i kanalen vid slussen — men för företeelserna på gatan för öfrigt har stockholmare ingen nyfikenhet, såvida det ej är fråga om ett verkligt uppträde.

*

Men det är ej blott ovanliga typer af ansikten och figurer, som för en nyinflyttad uppenbara sig i Stockholms folkvimmel, han står där ock ofta ansikte mot ansikte med uppenbarelser af annan art och af större intresse, och äfven dessa mycket sällsynta i hans egen landsortsstad — jag menar *gamla ungdoms- och barndomsvänner*. Den som skriver detta kan försäkra, att han under de få månader han nu varit bosatt i Stockholm, här påträffat på gator och i spårvagnar flera »urgamla» vänner än under de 24 år han varit bosatt i sin landsortsstad. Nästan hvarje gång han gått ut, har han gjort sådana möten, och nästan oftast ha de förekommit i spårvagnar, så att han rent af börjat betrakta dessa som en »institution för återfinnande af gamla ungdomsvänner».

Där sitter jag i allsköns ro i hörnet af en spårvagn, så ringer det, vagnen stannar, och in träder med möda en gam-

TRE TAFLOR AF ANDERS ZORN FRÅN DEN PÅGÅENDE
UTSTÄLLNINGEN.

1. »MOR».
2. MORAKULLA FRÅN 1850-TALET.
3. SOMMAR.

mal herre hvars drag genast på ett dunkelt sätt väcka minnen från flydda tider. Hvar och när har jag sett honom förut? Hans blick möter vid inträdet min, men kallt och främmande. Så sätter han sig ner och hans profil blir synlig — och då slår det mig med ens, att det är gamle X., som jag inte sett sedan Uppsalatiden. På profilen känner man alltid igen gubbarne, om de inte mist sina tänder. Åh så gammal han har blifvit! Då var han ung och kraftig, nu är han hopfallen och grå. Han sitter tämligen nära mig, det är bara ett par gamla fruntimmer emellan oss. Jag säger högt hans namn, han vänder sig mot mig med en förvånad blick, stirrar på mig ett ögonblick, under det jag ler och nickar bekant — och så ropar han högt mitt namn och vi skaka hand tvärs öfver gummornas knän, hvarpå jag höfligt anhåller om att få byta plats med den som sitter honom närmast, och nu slå vi upp språklådan och berätta för hvarandra våra skiftande öden, sen vi sågo hvarandra sist i »ungdomens vår».

Eller ock är det undertecknad som stiger in i spårvagnen och blir igenkänd af en annan sådan där gammal ungdomsvän som sitter där förut, och som genast säger mitt namn och sedan låter mig fundera en stund på hans. Men det är icke alltid igenkännandet möter svårigheter å någondera sidan, det vanliga är, att det är ögonblickligt på båda hållen. Att nu sådana öfverraskande möten med gamla vänner oftare förekomma i Stockholm än annorstädes, ja, rent af äro karaktäristiska för hufvudstaden, är ju för resten mycket naturligt, då till denna landets hjärtpunkt

Enligt referat af meddelande från Svenska Tandläkaresällskapet kommitté för undersökning af gängse antiseptiska munvatten på Internationella Tandläkarekongressen i Stockholm den 15 Aug. 1902 är

STOMATOL

ovedersägligen det munvatten, som bäst uppfyller de fordringar medicinen och tandhygienien ställa på ett bakteriedödande och sjukdomsförekommande preparat för tändernas och munnens vård.

STOMATOLFABRIKEN, Stockholm.

H. M. Konungens Hofleverantör.

ständigt strömmar folk från alla håll i riket för att göra längre eller kortare besök. Ja, en mängd komma ju och hit och bosätta sig — och äro redan gamla stockholmsbor, då de påträffas på det sätt som skildrats.

Men det är icke blott manliga gamla vänner man i Stockholm återser. Också täcka ungdomsflammar från studenttiden återfinns här som gamla hederliga matronor, och jag skyndar att tillägga, att de kunna vara lika älskvärda för det, ja långt mer än förr; de kunna i livets skola ha nått en inre hjärtats utveckling, som jag omsider lärt mig att värdera långt högre än den blotta yttre fågringen.

*

Nåväl, på ofvan beskrifna sätt har jag i detta underbara Stockholm »stött på» den ena ungdomsvännen efter den andra — ja, på en har jag till och med fallit omkull, och hur det gick till, kan jag ju till sist som en liten avslutning på denna artikel få berätta.

Vid inträdet i en spårvagn vid Slussen en dag i sistlidne oktober månad fann jag där före mig, sittande i den bortersta vrån, en korpulent gammal ungdomsvän och akademiskamrat, som jag ej personligen sammanträffat med på många år. Han märkte emellertid icke mig, och på grund af afståndet och den fullproppade vagnen, brydde jag mig ej heller om att ge mig tillkänna, utan tänkte »det blir väl tid, när han stiger ur.» Då ville jag äfven passa på och hjälpa honom, ty jag visste att han sen flera år var lam och hade svårt att gå. Vid Stureplan ändtligen såg jag honom krafla sig opp, så fort vagnen stannade, och som också jag skulle ur här, var tillfället ju särdeles lämpligt att gå fram och hjälpa honom. Just som han stultade ut genom dörren, fick jag fatt i armen på honom, men han lät hvarken hejda sig af detta grepp eller af mitt glada »goddag bror X», utan fortsatte oroligt och nervöst sin mödosamma gång ut, utan att ens vända sig om. Först när han lyckligt kommit ned på stenglägningen, vände han sig om i korta stultande tempon för att se, hvem det var som följde honom — men hvad hände? Jo midt i denna rörelse förlorade han balansen och ramlade baklänges i gatan, och jag, som i sista stund fått fatt i hans hand, drogs med i fallet och tumlade öfver magen på honom och därifrån ned i gatsmutsen på andra sidan. Och där lågo nu de båda ungdomsvännerna och sprattlade i smörjan, den ena på ryggen, den andra på magen, nyfiket beskådade af passagerarne i spårvagnen och af folk som skyndat till. När vi så med några närstående hjälp kommit på benen igen och funno oss — hvar för sig, fullkomligt oskadade, räckte vi hvarandra ändtligen handen och tackade hvarandra för gamla tider, utan att dock, det måste erkännas, uttrycka någon särskildt glädje öfver sammanträffandet igen.

Jag var alldeles höljd fram till med smuts

Verksamaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af läkare- auktoriteter. Stärker nerverna och förhöjer kroppsbyggnadens alla delar.

från fotabjället till hjässan — bokstafligen till hjässan, ända upp i håret; och han var likadan på ryggen, men det såg han inte.

»Så du ser ut!» sade han och drog på munnen. »Än du då på ryggen!» svarade jag. Och så skildes vi åt och han förflyttade sig försiktigt genom ringen af åskådare bort till lyktstolpen för att invänta den nya Östermalmsvagnen i stället för den han gått miste om. Jag skulle egentligen också med samma vagn, ty jag var bjuden på fin middag i det fina Östermalm, men i denna kostym var det ej vidare att tänka på något sådant. Jag såg upp för att rekognoscera terrängen och märkte nu, att alla kuskarne vid Stureplanens droskstation saluterade mig på ett menande sätt med sina piskor, hvar på jag gaf en vink åt den närmaste, och så åkte jag hem till Söder igen, gömd för nyfikna blickar under uppspänd sufflett.

Ja, detta var mitt sammanträffande med ungdomsvännen X., och nästa gång jag träffar honom i spårvagn, skall jag låta honom sköta sig själf.

EN LÖNEPETITION FRÅN SMÅSKOLLÄRARINNORNA.

I DAGARNE kommer att till regeringen inlämnas en af nära 3,000 småskollärarinnor undertecknad petition med begäran om förbättring i deras tryckta ekonomiska ställning. Det är första gången, som denna i mångt och mycket förbisedda kår tagit mod till sig och till regeringen framställt några önskemål. Väl vore, om deras ganska billiga anhållan behjärtades, ty som förhållandet nu på många ställen är, blir deras ställning sämre år efter år.

Under det att på nästan alla öfriga arbetsområden dyrtidstillägg beviljats, ha småskollärarinnorna ännu i dag samma lön under de första tio åren, som de hade för tjugufem år sedan. Hvar och en kan här af förstå, att den lön, som då ansågs tillräcklig för dem att lefva på, 300 kr., i våra dagar, då lefnadskostnaderna så märkbart stigit, skall vara alldeles otillräcklig. Och är den omöjlig att få att räcka till under hälsans dagar, så måste den naturligtvis vara ännu otillräckligare under sjukdomens tider. De lokaler, som mångestades på landsbygden består småskollärarinnorna. äro af den beskaffenhet, att mången lärarinna i dem ådragit sig sjukdomar. En inblick i våra småskollärarinnors lefnadsförhållanden skulle tillfyllest bekräfta detta.

Det har mången gång slagit mig med förvåning, huru fort det »går utför», bara en småskollärarinna blifvit angripen af någon sjukdom. Förklaringen är dock enkel nog — hon sparar af den otillräckliga lönen för att få till medicin och läkare, och födan blir allt knappare och knappare.

Härtill kommer, att deras rättsliga ställning är sådan, att de när som helst utan föregående varning af skolrådet kunna afskedas. Är lärarinnan ung och har endast några få tjänsteår, kan hon lätt nog få en ny plats, men värre blir det, om hon är olycklig nog att hafva t. ex. 9 à 10 tjänsteår. Hvad som är en merit inom andra arbetsområden, är ett hinder och ett fel inom hennes. Härmed förhåller sig så, att småskollärarinnorna efter 10 tjänsteår äro berättigade till 50 kr. förhöjning i sin lön. Efter 15 års tjänstgöring få de ett andra ålderstillägg af 50 kr., så att en småskollärarinnas högsta lagliga lön efter 15 år utgör 400 kr. Men sådan som deras rättsliga ställning för närvarande är, finns

det ingenting, som hindrar en församling att uppsäga sin småskollärarinna, när hon har t. ex. 9 tjänsteår och antaga en nyexaminerad. Reflektionerna göra sig själfva.

För den stora massan af småskollärarinnor utgör dock för närvarande lönen 300 kr. Här för skola de betala seminarieskuld, hålla sig pedagogisk litteratur, besöka skolmöten, kläda och föda sig samt anskaffa sig möbler och husgeråd. Jag öfverlämnar till en skickligare räknemästare än jag att kunna lösa det problemet, hur 300 kr. i våra dagar skall kunna räcka till allt detta.

I den petition, hvilken som sagts i dagarna skall framlämnas till regeringen, anhålla de om en förhöjning af grundlönen till 400 kr. samt ålderstilläggen å 50 kr. framflyttande, så att de utbetommas efter 5 och 10 tjänsteår.

Med intresse följes frågans lösning af många tusen småskollärarinnor landet rundt. Underskrifterna å petitionen äro från de finsktalande lärarinnorna i nordligaste Sverige till dem, som tjänstgöra i Skånes allra sydligaste skolor. Deras väl och ve är ju så nära förbundet med den begäran de framkommit med, att de icke likgiltigt kunna invänta svaret.

Mätte hvar och en, som i regeringen, riksdagen eller kommunen kan göra något för den behjärtansvärda saken, bidra till att småskollärarinnornas rättsliga och ekonomiska ställning blir en annan än den är.

ANNA M. HAMMARDAHL.

»KARNEVAL», SKISS FÖR IDUN AF »SANS ESPRIT».

FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N.R.

HUN VAR meget bleg, og öinene lyste feberagtigt. Hun bevæget sig rastløst, og hænderne plukket febrilsk med de fine kniplinger. Hun kunde kun tænke en eneste tanke, og brændende skamrødme for op i hendes ansigt derved. Aa hvor hun skammede sig! Skammen og sorgen pinte hende som en stærk legemlig smerte, hvorunder hun undertiden vaandede sig høit.

Saa kom hendes pige og begyndte at stelle hendes efter sygdommen kortklippede haar. Da rettet hun sig hastig op, og hendes stolthed gav hende mod at være naturlig.

Saa blev hun iført den elegante hvide og røde narredragt med dens talløse smaa sølvbjælder, som udsendte den lystigste musik ved den mindste bevægelse og gjorde hendes hjerte end tyngre. De spidse sko, løbende ud i en snabel, og den høie narrehætte var sorte. En sort kniplingsbesat maske dækket ansigtet.

»Kan nogen kjende mig, Karen?»

»Nei ingen, frøken. Hætten dækker aldeles haaret. Men hvor kan frøkenen vove at gaa paa karneval, syg som De er? Og hvad vil kapteinen sige?»

»Intet.»

»End doktoren?»

»Ja det bliver værre. Idag har han jo været her, og imorgen, imorgen!»

Stemmen brødes i graad.

*

Hun vaklet, alt svømmet i et for hendes öine, da hun klokken halv ti kom fra garderoben ind i operasalonen. Blodrøde og sorte skygger blændet hendes öine, saa hun svimlende maatte holde sig fast. Aa al denne larm og gjøgl, som drog forbi hende, hvor stod den ikke i skrigende modsætning til hendes tunge sorg! Hvor skulde hun faa kraft fra til at føre sit foretagende til ende? Men

SANATOGEN

Prospekt sändas gratis och franco genom Generalagenturen Josephson & Reteike, Göteborg. Erhållas å alla apotek och kemikalieaffärer. Tillverkare: BAUER & C:o., Berlin S. O.

hun maatte, hun maatte! Og den voldsomme spænding, angsten, vreden, skammen og sorgen gav hende næsten overnaturlige kræfter. Disse to, som vilde bedrage hende, hvor var de ikke elendige! Hendes barndomsveninde og den, som endnu i navnet var hendes forlovede! Og dog var det ikke hevn som fyldte hendes sjæl, ikke jalousi, nei den varmeste kærlighed og medlidenhed, som höit over al den grusomme uret, hun havde lidt, talte disse menneskers sag og lod hende glemme sig selv for deres skyld. Hun vilde redde Ella og derved kanske ogsaa ham. Ved den tredie søile til höire for scenen stod en höi, slank herre i höiröd domino. Det var ham. Med lette skridt og lystig svingen af sin brix danset hun til orkestrets brusende musik og til sölvbjældernes klang hen til ham.

»Saa stille og saa alene! Venter du nogen?»

»Ja söde, lille nar: en fortryllende dame, som har sat mig stævne her. Men som det lar til, gör hun nok nar af mig.»

»Ja saa er verdens gang, trolöshed er den herskende egenskab overalt. Kanske er det lön som forskyldt!»

»Hm, ja hvem kan vide?»

»Du har ret, hvem kan vide.»

»Ved du hvad: du er fortryllende. Jeg liker dig. Om vi slog os sammen?»

»Du bör sætte trolösheden som mærke paa dit skjold, det passer. Men lad gaa, vi er jo alle narre her, og lidt mere eller lidt mindre bedrag kan vel komme ud paa et. Du kan ikke længes svært efter din donna?»

»Nei sandt at si er den ene mig ligesaa god som den anden her!»

»Her? Ikke andetsteds?»

»Andetsteds ja — men skal vi saa gaa, lille, söde nar?»

Cyril gjös, da han trak hendes haand ind under sin arm. Han var jo værre endda, end hun kunde tænke sig mulig, ingen trolöshed var ham for lav. Og denne mand med sin overlegne ringeagt for alt almenmenneskeligt havde hun elsket, elsket over alt i verden! Alt inden i hende frös tilbunds ved den forfærdelige lære, han gav hende. Ganske blind af sindsbevægelse lod hun ham lede sig fremover til scenen, som var hævet et trin over det for anledningen over tilskuerpladsen lagte dansegulv. I dette snublet hun og vilde ha faldt, hvis han ikke havde löftet hende op i sine arme.

»Let som en fjer og yndig som en liden fugl! Hvor skal vi ikke ha' det deiligt, vi to!»

Han la' sit ansigt tæt ind til hendes bryst, mens han holdt hende i sine arme, og hun maatte opbyde hele sin viljestyrke for at la' være at slaa til ham med sin brix, at skringe höit om hjælp. Men hendes kraft var ud-tömt, og hun blev et öieblik tung i hans arme.

»Stakkars liden, er du saa bange? Jeg skal ikke gjøre dig noget ondt, det er jo bare deiligt at bli elsket. Hvor hjertet banker vildt! Hedt blod, hvad?»

»Slip mig, slip mig!» bad hun næsten uhörligt af skræk og vrede.

»Nei ved du hvad! Först lokker du mig fra et stevne, og saa vil du, jeg skal la dig gaa, inden jeg har faaet vederlag! Det kalder jeg skammelig.»

De var nu kommet ud i den til restaurant omdannede skuespillerfoyer. Her gav han en opvarter ordre. Öieblikket efter var de to alene i et hyggeligt kabinet, paa hvis döden gjeskæftige opvarter med et smil fæstet et skilt med ordet »optaget» paa. Cyril sank halvt bevidstlös sammen i en sofa. Blodet bruste for hendes öine, som skulde hendes

hode sprænges, og inden i hende var der et kaos af grufulde tanker og fölelser, som gjorde hende afsindig. Kun et stod klart for hende: efter dette kunde hun ikke leve. Hjertet banket, som vilde det sprænge brystet, og hver nerve skalv og dirret, saa tænderne klapret. De smaa hænder aabnet og lukket sig krampagtig, brixen faldt fra hende, tid og rum var forsvundet, hun var kun til i den store smerte, som havde ödelagt hendes liv.

Sammenkröben sad hun i sofahjørnet, da opvarteren kom tilbage med champagne og glas. Det havde kun varet sekunder, for hende syntes det en evighed af kvaler. Dominoen stod foran hende med korslagte arme og nöd synet af den yndige skikkelse uden at begribe andet, end at hun bar tilskue lidt almindelig godtkjöbs undseelse.

»Nu demaskerer vi os.»

Han lod handlingen föolge paa ordet. Cyril saa op. Et vanvittigt haab om, at det dog maatte være en anden flöi som et lyn gjen-nem hende. Men nei! Lennart Hallerns blonde ansigt kom tilsyne, da masken faldt. Skjæl-vende rettet hun sig op, den hele forfærdelige situation vokste i et nu over hendes hode. Hvad vilde nu ske?

»Nu lille, söde due, skjælv ikke saa, du er da ingen snerpe, ved jeg?»

Masken faldt fra Cyrils döbblege, smerte-fortrukne ansigt. Han tumlet tilbage, dette var formeget selv for hans hærdede nerver.

»Cyril, dette kunde du nedla dig til?»

Tonens skjærende haan gav hende styrke, hun reiste sig op.

»Naar De en anden gang gaar ud paa denne slags bedrag, kaptein Hollern, saa glem ikke Deres billetter paa gulvet hos den kvinde, De endnu kalder Deres forlovede!»

Hun rakte ham Ellas billet, som han modtog med et grinende smil, der gav hans ansigt et ondt udtryk.

Cyril stöttet sig krampeagtigt til bordet for ikke at falde om. Da hun igjen talte, var hendes röst som en döendes.

»For Herbert v. Malverns og Ellas skyld gik jeg herhen, ikke for Deres. De staa ikke til at redde længer, De er fortabt. Herbert er en god mand, derfor maatte jeg ta' dette paa mig. Jeg telegraferede til Ella, at et telegram havde forandret Deres afreise til kl. 8 iaften, derfor mödte ikke hun ved söilen. Husk, at endnu har jeg ret til at fordre hensyn, og jeg taaler ikke indskriden paa mit omraade, naar jeg kan hindre det. Nu er vi kvit. Lev nu Deres liv, som De vil!»

Hun trak den glatte guldring af sin finger og rakte ham den. Uændset faldt den paa gulvet.

Men saa var det ogsaa forbi med hende. Hun greb vildt for sig efter stötte og faldt tungt til gulvet uden en lyd. Da hun kom til sig selv igjen laa hun i sofaen. Det suste og bruste i hendes hode, og alt gynget op og ned for hende. Det var som sank hun ustan-selig ned i en bundlös afgrund af smerte og rædsel.

Hun vidste af intet, inden hun saa hans döbblege ansigt böiet over sig. Da kom alt tilbage med martrende styrke.

»Er du bedre, Cyril?»

»Ja tak! Giv mig et glas champagne og lad mig gaa!»

»Du kan ikke gaa.»

»Jeg kan, hvad jeg vil, det ved du. Saa lyd!»

Bleg og skjælvende adlöd han hendes befaling. Den fyrige vin gjöd ild i hendes blod, styrke til den sidste kraftanstrengelse. Hun böiet sig ned og tog sin maske paa. Brixen glemte hun. Han tog den op, ved siden af

Snart är tiden inne att konservera ägg!
Det nyuppfunna, patenterade äggkonserveringsmedlet

OVALIN,

hvars enastående stora konserveringsförmåga blifvit enligt inlyg konstaterad af bland andra Prof. Hj. Öhrvall i Upsala, Handelskemisterna J. Landin och C. Setterberg, Stockholm, Lektor E. Pettersson vid Ultuna Landbruksinstitut, besitter jämte egenskapen af ett enkelt men effektivt konserveringsmedel äfven förmånen att vara billigt då kostnaden för konservering af ett tjug ägg belöper sig till endast 4 à 5 öre. Med detta medel konserverade ägg hafva undersökts efter 4, 5—9 mån. och befunnits vara fullt friska samt till smak, utseende och öfriga egenskaper öfverensstämmande med nyvärdta ägg.

Pris per sats kr. 0: 80. I parti och minut hos

WILH. BECKER,

Kungl. Hofleverantör,

5 Malmörögsgatan, STOCKHOLM.

Filialer: 23 Götgatan och 24 St. Nygatan.

laa hendes forlovelsesring og funklet. Ogsaa den tog han op. Ingen maatte jo se den her.

»Tag din maske paa og fölg mig til garderoben. Min vogn venter udenfor.»

Hun maatte stötte sig til ham, gulvet gynget under hendes födder, hun skalv som et espelöv. Men hun gik med löftet hode og rank, skjönt hun var en eneste smerte fra hode til fod, og hvert skridt voldte hende pine.

»Farvel, Lennart, nu skilles vore veie,» sa hun brudt, da han havde hjulpet hende i vognen.

»Skal jeg ikke föolge dig hjem?»

»Nei du er jo reist tilbage til tjenesten, ingen maa se os sammen. Alt er forbi, vi ses ikke mere.»

Han böiet sig frem og tog hendes modstandslöse legeme op i sine arme, glödende af had og den gamle lidenskab for hende. Voldsomt trykket han hende til sig, kysset han hendes mund, glemmende alt andet, end at hun havde været hans, og at hun havde beskjemmet ham. Han vidste, hvor hun led under hans brutalitet, og han nöd denne fölelse.

*

Træt til döden la' Cyril sit hode til puden den äften med en befriende fölelse af, at al hendes nöd var tilende. Da Karen næste morgen kom ind til hende, fandt hun hende död, fredeligt smilende som et barn, der har fundet hvile.

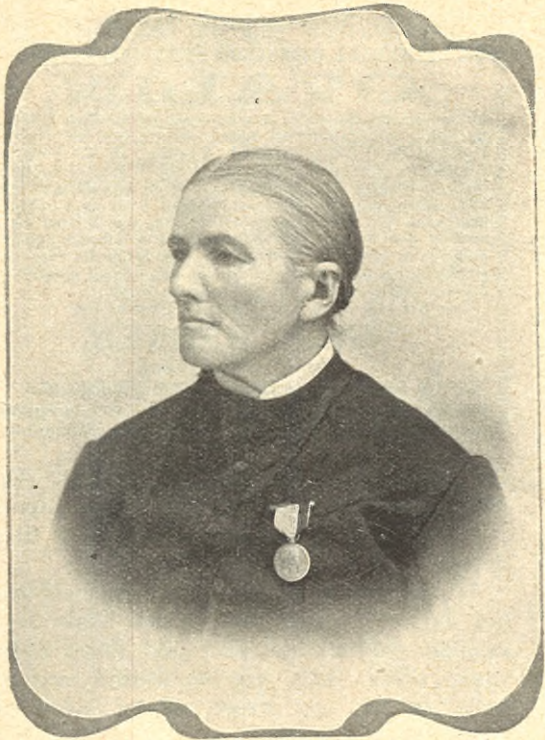
EN HJÄLTINNA. AF JANE GER-NANDT-CLAINE.

TROTS tamarindernas och mango-trädens eviga grönska — här ute i Birma märker man knappt, när de byta om löf — var det riktig »vinter» den morgon vi åkte till fader Wehingers stora asyl utanför den dröm ur Tusen och en natt, som är staden Mandalay, men så skref man också den 23 december, och luften var så kall, att jag såg en birman vandra omkring i ett vadderadt sängtäck, då vi stego ned från tåget i gryningen.

Så fort solen runnit upp på himmelen, märkte man likväl genast att man befann sig i tropikerna, och de personer vi mötte på vägen till asylen gingo inte längre klädda i täcken eller filt. Voro de vuxna, hade de en liten hvit tröja öfver axlarna och ett skinande sidenstycke viradt kring sina höfter, men barnen hade i de flesta fall nätt och jämt ingenting. Det ruinerar ingen människa, att ha stor faml här i landet.

Emellertid blåste en frisk vind öfver slätlandskapet, som har en viss likhet med Skåne, det är bara det att det växer ris på åkrarna i stället för hvete och att tamarinderna, som

M:LLE ANNA JÉGU.

kanta dikena, nå en jättelik höjd. Hvert man ser gnistrar det af sol och folket förefaller hjärtans belåtet, men vid en krökning af vägen far man förbi ett litet hus, där man läser orden *Baptistmissionens Asyl* skrifna i stora bokstäfver på ett plakat vid grinden, och ett stycke längre bort reser sig ett nybyggt palats, omgifvet af en 10—15 mindre längor, där inemot 400 spetälska ha tak öfver hufvudet och åtnjuta en vård, som var fullständigt okänd härute tills för en 12—13 år sedan, då en ung katolsk präst — en österrikare af förnäm och rik familj — vigde sitt lif till det människokärlekens verk, som han brunnit af längtan att få utföra, ända sedan han var en yngling och hörde berättas om fader Damien.

Det var i en mycket anspråkslös omgivning af ett halft dussin bristfälliga små trähus, som den unge fader Wehinger först begynte sin lifsgärning. De sjuka han kunde taga emot voro lätt räknade, under det att hundratal olyckliga fortforo att lefva i skötet af sin familj. I det vackra landet öster om Indien, där folklynnnet är idel värme och ljus och godhet, skulle ingen nännas behandla dem så som de behandlas bland hinduerna, hvilka sky deras blotta åsyn, och den unge prästen förstod att hans egna medel blott voro som en droppe i hafvet inför all denna nöd. Det fordrades helt andra summor, men han visste hvad något sådant som ihär-

dighet betyder och företog en rundresa genom Europa och erhöill ansenliga bidrag från de flesta bland västerlandets monarker. Då han återvände till Birma, var det endast ett som fattades honom. Vål fanns det missionärer, som vårdade spetälska af sitt eget kön, men kvinnorna voro utan tillsyn, till dess en fransyska, en M:lle Anna Jégu, som nyss förlorat sina gamla föräldrar och stod ensam med en liten förmögenhet, hvilken tillät henne att vara fullkomligt oberoende, fick höra talas om asylen och gjorde den långa resan till en främmande världsdel och uppsökte fader Wehinger.

Naturligtvis blef hon genast anställd som sköterska i den kvinnliga afdelningen, där hon var ensam om att utföra allt arbete under fyra års tid. På hösten 1898 anlände emellertid ett halft dussin medlemmar af en ny, kvinnlig orden, hvars stiftarinna är en högtställd dam ifrån Bretagne, och deras ankomst lyfte en börda, som kraft nästan mer än mänskliga krafter, från lekmanntystemens skuldror, men hon bad att få stanna i asylen och sköta de mest motbjudande fallen.

Hvad detta betyder anar man icke, innan man vandrat igenom anstalten och knappast ens då, ty m:lle Jégus sjuka vistas i särskilda hus, som en främling väl sällan eller aldrig har mod att beträda, men så mycket djupare måste man böja sig för deras vårda-

NÅGRA AF M:LLE JÉGUS SPETÄLSKSJUKA.

andra bli så bleka, är man bara förundrad att möta så mycket ljust lifsmöd inom dessa murar, men i detta höga, luftiga palats tyckas alla människor vara lyckliga, icke minst modern föreståndarinnan och systrarna. Nu finns det

M:LLE JÉGU I KRETSEN AF SYSTRAR OCH GÄSTER EFTER MEDALJÖFVERLÄMNANDET.

rinna, och det var för att öfverlämna en hedersmedalj från Republiken till en af hemlandets mest förtjänta döttrar — säkert den som visar den största moraliska styrkan — som Frankrikes representant härute i Birma kommit till Mandalay.

När man ser asylens slottlika byggnad, ser trädgårdens ståtliga palmgrupper och den sol som tindrar öfver allt detta, tänker man icke på den smygande sjukdomens ödeläggelser, och då man hälsar på fader Wehinger, en man på ett par och trettio år, med en ansiktsfärg så frisk som om han andades västerlandets luft härute, där

inemot ett tjugotal, hvaraf de allra flesta komma från Frankrike, och som vi sutto och språkade i det stora, vackra samlingsrummet, syntes en liten svartklädd dam, som varit ute i trädgården och som dock icke bar kask, endast en tät stråhatt, stiga in i rummet.

Det var lekmanntystemen. Hon såg sig om

ASYLEN I BÖRJAN AF 1890-TALET.

DEN NYA OPERETTEN »FLORODORA» PÅ VASATEATERN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

1. FRÖKEN BEHRENS SOM »DOLORES», FÖRKLÄDD TILL GATSÅNGARE I 3: E AKTEN. 2 HRR RINGVALL OCH BERGSTRÖM SOM FRENOLOGEN TWEEDLEPUNCH OCH GILFAIN, ÄGARE AF PARFYMFABRIKEN PÅ ÖN FLORODORA. 3. FRU MEISSNER OCH HR SVENSSON SOM ANGELA GILFAIN OCH KAPTEN DONEGAL. 4. BALLET MYSTERIEUX, DÄNSAD AF JETTA KUHN OCH 8 DAMER UR BALLETTKÅREN.

och hade tydligen allrahelst sprungit på dörren. För att det hela icke skulle komma alltför öfverraskande hade man förberedt henne på besöket, men ända in i detta ögonblick hade hon svårt att fatta, att så många människor skulle sitta där och vänta på en så ytterligt obetydlig person som m:lle Jégu. Ty — det har hon sedan flere gånger sökt få mig att begripa — hvad hon gjort var bara den naturligaste sak i världen. Hon hade helt nyligen mist sina kära gamla, då hon en vacker dag — alldeles tillfälligt — hörde talas om dessa stackars spetälska kvinnor i yttersta östern, som ingen tycktes bry sig om att sköta, och det föll ju af sig själf, att hon strax beställde om sitt hus, ordnade sina små affärer och gick ombord på en ångbåt, som for till Birma, fast hon alltid varit dödligt rädd för sjön. Hon var en riktig stackare, under resan mådde hon illa hela tiden. Om hon inte haft den underbara tanken, att hon nu fick uppoffra sig för människor, som liksom sutto och väntade på henne, skulle hon kanske väntat om på halfva vägen, så feg

var hon. Detta — att få offra sig — hade hon alltid törstat efter. Hon hade drömt om att få hjälpa någon, som var riktigt olycklig, eller att bli missionär, från det hon inte var högre än en stöfvel, men så länge hon ännu ägde föräldrarna i lifvet, var det naturligtvis inte fråga om att tänka på det. Så fort hon blef ensam i världen och fick veta, hvar de allra beklagansvärdaste bland mänskliga varrelser stodo att finna, kom hon hit ut för att se om dem. Kunde någonting vara enklare?

»Ni är ett helgon,» sade jag bara, men det tyckte hon inte om; hon ville strax visa, hur orätt jag hade.

»Tro aldrig, att de inte inge mig fasa,» sade hon. »Jag vet bäst själf, hur det bär mig emot, och hur svag jag är många gånger, men jag tycker att det är så innerligt synd om dem, och jag gråter, när jag ser dem gråta. Ja, det vill jag aldrig visa för dem, det är bara, när jag kommer in till mig. Hos mina sjuka vill jag vara modig, men om någon är stoisk, är det dessa arma kvinnor. De ha mera mod än jag.»

M:lle Jégu har ett eget litet hus i asylen. Där ligger hennes fars gevär och moders mässbok och där syr hon sina egna kläder. De ha ett snitt, som är oändligt rörande, oföränderligt detsamma sedan åtta års tid, men till den stora dagen, då medaljen skulle öfverlämnas, hade modern-föreståndarinnan och systrarna, hvilka alla hysa den djupaste vördnad för henne och finna henne »admirable et inimitable» som de säga, gifvit henne en helt ny dräkt och en hatt, som var en riktig blomsterrabatt.

Ceremonien ägde rum före kl. 8 på morgonen, då solen kunde tillåta Mandalays fina damer att visa sig utan kask, och allt hvad staden äger mest framstående ville ju se m:lle Anna på hennes hedersdag. Hvad som gjorde det ojämförligt största intryck — och det var ögonblick, hvilka aldrig gå ur ens minne — var hvarken tonerna af Marseillaisen, som hälsade denna enkla kvinna, då hon tog emot sitt hederstecken, eller talet för festföremålet och den rörelse, som bemäktigade sig henne själf och alla som hörde det.

Det mest gripande var att följa henne till de sjuka, hvilka naturligtvis icke syntes till under ceremonien och som sutto och väntade på att hon skulle komma och visa sin medalj. Då de fingo se sitt helgon — som ett sådant tror jag att de dyrka henne, fast de äro buddhister — störtade tårarna ur deras ögon och dock var det österländskor. — En österländska visar icke gärna hvad hon känner, när hon blir rörd ens, här ute i det vackra landet öster om Indien. Birmanskan äger bedårande uttryck för glädjen, men det skall gå mycket, mycket långt, innan någonting får henne att gråta inför främlingar — som nu.

HERR OCH FRU EMIL POULSEN UPPLÄSA.

UR DAGSKRÖNIKAN.

ETT KONSTNÄRSÄR. Vi meddela i dag en porträttgrupp af det celebra dramatiska konstnärsparet herr och fru Emil Poulsen, som nu gästar huvudstaden. Med sin själfulla talang och sitt mjuka talorgan sekunderar fru Poulsen sin make i hans med rätta så omtyckta uppläsningar af dramatiska diktverk. Och hon täflar med sin make om publikens sympati.

*

ROBERT VON KRÄMER. †. För några dagar sedan afled bäraren af detta namn i sitt hem i huvudstaden, 78 år gammal.

Med hofmarskalken friherre Anders Robert von Kræmer bortgick en af veteranerna från de gamla ständsriksdagarna och för öfrigt en under mer än ett halft århundrade verksam kraft i vårt

R. VON KRÄMER.

parlamentariska lif. År 1850 inträdde han första gången på riddarhuset, år 1897 omvaldes han sista gången till den plats i första kammaren, som han ännu innehade vid sin död. Den betydelsefullaste delen af v. Kræmers representantverksamhet infaller dock på 80-talet under landtmannapartiets kampdagar, då han hade att inom det mot grundskatteafskrifningen så fientligt stämda öfverhuset försvara den svåra positionen som landtmännens vän och

bundsförvant, anhängaren af deras reformkräf.

Från friherre von Kræmers riksdagsverksamhet kan dessutom erinras om hans inlägg för det norrländska järnvägsbyggandet, hvars framtida betydelse han klart insåg.

»Nordens natur» hette ett skaldeestycke som år 1850 af v. Kræmer inlämnades till Svenska akademien och belönades med dess andra pris. Mångsidigheten i hans begåfning dref honom nämligen att äfven försöka sig som litterär skriftställare. På detta område har han gjort sig bekant genom reseskildringar på vers och prosa, »Sydfrukter», »Diamanter i stenkol», »En vinter i orienten» m. m. Mest uppmärksammade torde dock hans språkundersökningar vara, däribland det år 1874 påbörjade arbetet »Svensk metrik», hvars andra häfte dock ej utkom förrän nära tjugou år senare. Originalitet har varit utmärkande för hans språkliga forskningar likasom för hela hans personlighet, som redan på denna grund icke kunde undgå att kvarlämna ett starkt intryck hos dem som med honom kommo i beröring.

Son till landshöfding Robert v. Kræmer, föddes den nu bortgångne i Stockholm, 1824. Efter afslagd kansliexamen gick han in på den militära banan, som han lämnade med majors afsked 1865, hvarefter han, förutom sin omfattande offentliga verksamhet, ägnade sig åt skötseln af sin vackra egendom Stenhammar i Sörmland.

Han var gift med Johanna Henriette Amalia von Holst, men hade inga barn. Med honom utgår friherrliga ätten von Kræmer på svärdssidan.

*

HYLLAD LÄRARINNA. En vacker fest firades för ej längesedan i Forshems östra skola i Västergötland med anledning af att lärarinnan därstädes, fröken Sofia Warolén, då fyllde 50 år och samtidigt kunde begå sitt 25-årsjubileum som lärarinna i nämnda skola. Såsom bevis på tacksamhet och erkännande öfverlämnades till fröken W. vid detta tillfälle en minnesgåfva bestående af två dyrbara fätöljer.

SOFIA WAROLÉN.

Sofia Warolén föddes i Brandstorps skola, belägen i grannskapet af Hjo. Fadern var en nitisk skollärare i Brandstorps socken. I det stilla och goda föräldrahemmet uppfostrades Sofia tillsammans med 6 syskon, till dess hon vid 17 års ålder intogs i folkskoleseminarium i Skara 1870.

Utexaminerad därifrån tre år senare, antogs hon omedelbart till vikarierande lärarinna i sin fars skola, hvarefter hon,

när ytterligare 5 år förflutit, eller 1878, antogs till ordinarie folkskollärarinna i Forshems östra skola.

Outröttligt och med glödande intresse för sitt kall, ett intresse, som ej aftagit, trots de många tjänsteåren, ägnar hon sig alltjämt åt ungdomens intellektuella fostran, och föräldrar som barn känna, att de i sin lärarinna hafva en god, förstående vän, till hvilken de kunna förtro sig såväl i sorg som glädje.

Hennes stora popularitet i det samhälle, där hon verkar, är därför väl förtjänt, ty hon har förvisso fattat uppfostrarens allvarliga lifskall just så som det skall fattas.

*

MED FLORETT OCH SABEL. Den ståtliga bebådade fäktsoarén på Grand Hôtel en afton i slutet af förra veckan gick af stapeln med all den precision och taperhet man kunde begära. Klingorna parerade hvarandra snabbt och smidigt och där gäfvos stötter och kontrastötter med en verve och en kallblodighet, som om lifvet gällde intet och döden vore en lek.

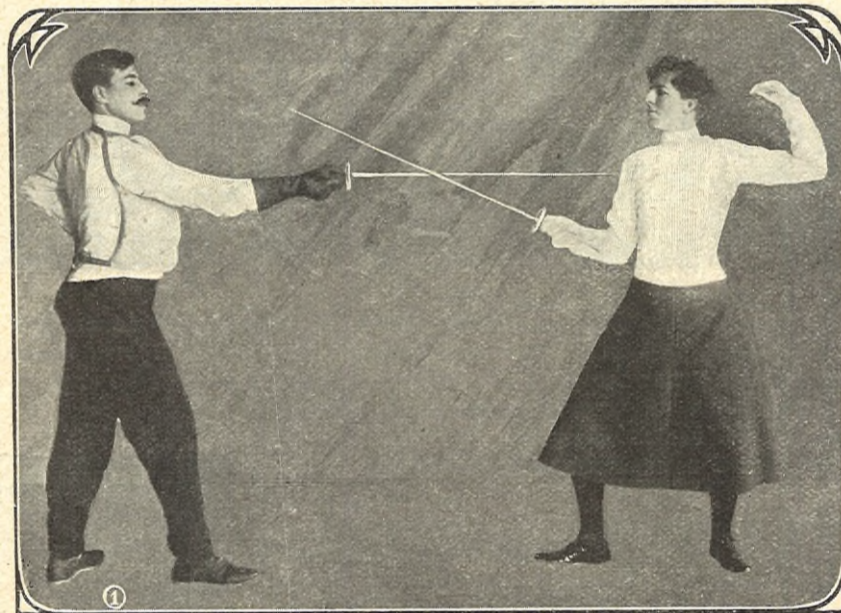
Särskild uppmärksamhet påkallade en florett-fäktning mellan en ung dam, fröken Wiel-Hansen, och den franske fäktnästaren monsieur Fillol samt mellan kapten Drakenberg och den sistnämnde. Äfven d:r Sjöberg, ehuru ej militär, visade sig situationen vuxen i sin florettstrid med löjtnant Setterberg.

Den lilla pjesen, »En duell på 1600-talet», hvari skulptören Christian Eriksons förtjusande hustru spelade zigenerska, blef med sitt illusoriska slags mål på folk och värja, hvarvid monsieur Fillol fick bita i gräset, till en högst spännande sluteffekt. En högtidsklädd och fulltalig publik bevisade föreställningen, från hvilken vi meddela ett par bilder i dagsnumret.

LILLANS NAMNSDAGSPRESENT.

DEN LILLA VAR mycket ifrig. Hon visste, att hennes pappa hade namnsdag dagen därpå. Och hon ville gruffigt gärna ge honom något — men hvad, det var frågan.

»Mamma, vill du inte säga mig, hvad jag skall ge pappa i morgon? Någoting som han tycker riktigt om.»

FÄKTSOARÉN PÅ GRAND HOTEL. A. BLOMBERG FOTO. 1. FLORETTFÄKTNING MELLAN M. FILLOL OCH FRÖKEN WIEL-HANSEN. 2. »EN DUELL PÅ 1600-TALET».

»Ja, hvad skola vi hitta på? Ett par manschettknappar — hvad säger du om det?»

»Jo-o, men ser du — äro inte ett par manschettknappar mycket dyra?»

»Det äro de nog, om de äro vackra. Vi få väl hitta på något annat då. Ett brevkort kanske?»

HYLINS

Violtvål 612

HYLINS

Liljekonvaljedoft

»Får man ett brevkort för 1 öre då, tror du, mamma?»

»Ja-a, det tror jag väl knappast ändå. — Jaså, har du inte mera?»

Modern förstod, att det var lillans rama allvar, att hon, hon ensam skulle köpa något åt pappa för sitt ettöre — hon hade visst inte alls tänkt på att mammas pengar skulle skaffa lillan en present, som lillan sedan skulle ge sin pappa.

»Jaså, du har bara ett öre; ja, då få vi allt fundera riktigt för att hitta på något bra.»

Mamma funderade, och lillan funderade, och så sade mamma helt plötsligt:

»Vet lillan, nu har jag hittat på hvad lillan skall ge pappa, som han skall bli riktigt, riktigt glad åt: lillan skall ge honom just sin ettöring! Är det inte bra, det?»

Lillan tittade först en stund fundersamt på sin mamma — men så yttrade hon sin belåtenhet med förslaget. Och så var det då afgjort, att hon skulle ge sin pappa sitt lilla ettöre i namnsdagspresent —

Tidigt nästa morgon var lillan uppe och hjälpte till att duka frukostbordet för att få det riktigt fint åt pappa på hans namnsdag. Rundt kring pappas tallrik lade hon en krans af gröna blad och små vackra blommor. Och ofvanför den, längre upp på bordet, lade hon ännu en vacker krans, en

mindre, och midt i den kransen lade hon sin present, ettöringen. När allt var färdigt och fint och mamma gick för att hämta pappa, sprang lillan och gömde sig bakom dörren. Där ville hon se, hur glad och förvånad pappa blef öfver sin lilla flickas present.

Och så kom pappa — och mamma hade hviskat i hans öra något om att han särskildt skulle lägga märke till den present, som han skulle få af lillan. Men inte behöfde mamma be honom att bli glad åt den. Ty det blef pappa ändå, så riktigt af hjärtat glad och rörd, att när lillan till slut ej kunde hålla sig stilla längre bakom dörren,

utan kom fram och, röd af förtjusning, kastade sig om pappas hals, så hade pappa riktiga tårar i ögonen. Och så sade pappa det, att det var då en så kär present, att han aldrig fått en kärare än lillans ettöring. Och pappa tog genast och lindade in slanten i ett litet papper och lade den i en ficka i sin plånbok.

»Där skall jag alltid gömma lillans present.» sade han, »hennes egen, egen ettöring, som hon ville ge sin pappa —»

Man kan nog tänka sig, att lillan då strålade ännu mera!

URD.

ETT TACK FRÅN KORPILOMBOLO.

FÖR DE till mig ankomna rikliga gåfvor af kläder och tyger samt medel till de behöfvande inom Korpilombolo socken får jag, sedan gåfvorna blifvit utdelade till de nödlidande efter hvars och ens mera och mindre behof däraf, härmed uttala gåfvomottagarnas och mitt varma och innerliga tack till alla de goda och barmhärtiga gifvarne för deras ömmande för nöden härstädes.

Korpilombolo den 10 mars 1903.

AMANDA BERGSTRÖM.

VASATEATERN. Vi bjuda i dagsnumret några bilder från denna scens nyaste program, operetten »Florodora», hvars premiär skulle ha ägt rum i söndags, men till följd af sjukdomsfall då blef uppskjuten.

Som emellertid Iduns fotograf var närvarande vid den redan för en vecka sedan afhållna generalrepetitionen, äro vi i tillfälle att i detta nummer, ungefär samtidigt med premiären, meddela några bilder ur denna i England födda balett-operett, hvilken låtit mycket tala om sig på de engelska och franska scener, där den uppförts. Baletten spelar nämligen en mycket dominerande roll i »Florodora», som jämväl inrymmer den moderna amerikanska sällskapsdansen »cake-walk». Af dessa koreografiska lockelser att döma torde operetten ha utsikt att bli populär också i Stockholm.

OLYMPIATEATERN, som nu en tid bortåt lefvat ett lyckligt lif på »Hatmakarens bal», försöker sedan några aftnar med ett annat gammalt skrättstycke »Sabinskornas bortröfvande» uppehålla sitt efterhand tillkämpade renommé som lustspelets teater.

Hr Strömberg spelar teaterdirektör Striese, men är näppeligen lyckad, ehuru en välvillig premiärpublik — eller var det claque? — försökte med kraftiga applåder öfvertyga den klentrogne att hr Strömbergs komik i denna roll bär förträfflighetens stämpel.

I öfrigt gafs stycket på premiärkvällen i alltför släpigt tempo, men det har kanske tagit upp sig nu. Vi skola hoppas det för teaterns bästa.

LADY HALLÉS OCH LEONARD BORWICKS andra och sista konsert på Musikaliska akademien präglades af den underbara andaktsstämning, som endast den högsta konst förmår gifva. Klarast strålade de geniala artisternas utmärkta tolkning i de stora ensemblenumren, Brahms sonat och Schuberts rondo, men äfven hvar för sig framträdde de i harmonisk fullhet, lady Hallé bland annat i Ries' djuptoniga suite f-dur och Borwick synnerligast i Bach-Händel-Scarlattis kristallklara klassicism. Den fulltaliga publikens hänförelse var lika äkta och skälfvande varm som tonerna ur Vilma Nerudas instrument.

KONSERTFÖRENINGENS tredje folkkonsert, denna gång i Östermalms kyrka, hade lockat en så talrik publik som det väldiga templet kunde rymma. Af programmets sju nummer gjorde sig

IDA EKMAN. D. NYBLIN FOTO.

bäst Beethovens »Guds lof i naturen» och Schuberts »Allmakt», båda mönstergillt föredragna af hr Lundqvist, och hade ej lokalens helgd lagt hämsko på alla bifallsyttringar, skulle förvisso en stark applådstorm varit publikens tacksamma svar på den sistnämnda sången. De instrumentala numren gjorde sig äfven godt gällande, hvidan föreningens syfte med dessa billighetskonserter: att bjuda hufvudstadsbefolkningens breda lager god klassisk och modern musik i ett fullgiltigt utförande förtjänar allt erkännande.

I dag lördag ger samma liffullt arbetande förening sin femte abonnementskonsert i Musikaliska akademien med ett program, som upptager c-dursymfoni af Frans Schubert, »Tomten», dikt för baryton och orkester af Knut Bäck, två danser ur operan »Der Dämon» af Anton Rubinstein, en klarinettkonsert af Spohr samt slutscenen ur Richard Wagners »Valkyrian». Hr John Forsell medverkar.

FRANZ NAVAL avslutade på söndag afton sin serie af romansaftnar inför en ganska talrik och lifligt erkänksam publik. Högst nådde sångaren, enligt vår mening, denna kväll i Schuberts »Der Doppelgänger», där han fann verkligt starka accenter för spökstämningen i Heines dikt. Annars låg där väl mycken jämnbredd sötma öfver föredraget af de många kärleksvisorna, som i längden ej kunde undgå att verka en smula fadt. Men den stora publiken vill så ha det, och det lät den också tydligt förstå genom sina bifallsyttringar. Och hr Naval, som visserligen är en förträfflig sångare, är äfven en mycket tillmötesgående artist — frågan är, om icke ofta för tillmötesgående!

GREFVINNAN AINA MANNERHEIMS andra konsert i slutet af förra veckan blef en ny seger för den utmärkta sängerskan: fullt hus och ett varmt bifall från den förtjusta publiken. Som romansångerska är grefvinnan Mannerheim ovillkorligen en af de mest intresserande som på mängden god dag låtit höra sig i stockholmska konsertsalonger. Det är ej nog med att hon föfogar öfver en vacker och upparbetad röst, hon

har därtill ett djupt poetiskt temperament och hela den yttre apparitionens resurser, som verkamt stödja föredraget. Och när inspirationen helt får makt med henne, blir hon lika mycket skald som de diktare, hvilkas ord och toner hon lefvandegör i sång. — Hr Stenhammar utfyllde, konstnärligt som alltid, programmet med några pianonummer.

FRU MAIKKI JÄRNEFELT gaf i måndags konsert i Vetenskapsakademien inför en mycket talrik publik, som genast från början kom i den allra bästa stämning. Sängerskan visade sig ock vara en synnerligt intressant bekantskap. Hennes omfångsrika sopranstämma är förträffligt utbildad och af en särdeles vacker klangfärg, hennes föredrag dramatiskt liffullt och rikt på nyanser, hvarjämte tonen är ren och fast. Alltså finnas, om man därtill lägger ett intelligent utseende och ett säkert uppträdande, de yppersta förutsättningar för att slå igenom äfven hos en mycket nogräknad publik. Framgången blef ock obestridd. Bifallet växte med hvarje nummer.

Programmet inleddes med hälsningen till sängersalen ur »Tannhäuser», hvars glansfulla utförande alldeles osökt framkallade en önskan att få höra fru J. utföra Elisabeths parti å vår k. teater. Följde så tvänne förträffliga sånger af Liszt, den ena mera dramatisk, den andra lyrisk, Tschaiakowskis stegringsfulla »Warum», som bisserades, ett par sånger af Wolf samt Strauss' briljanta »Heimliche Aufforderung», som erhöi ett glänsande utförande och framkallade ett extranummer. Programmets senare afdelning upptog uteslutande finska romanser af Sibelius, Merikanto och Järnefelt, sängerskans make, alla synnerligen anslående, Järnefelts icke minst, särskildt de båda med finsk text. Pianoakompanjemangt sköttes hela tiden förträffligt af hr Järnefelt. En andra konsert gifves fredagen den 20 dennes.

FRU IDA EKMAN, den finska romansängerskan, konserterar nästkommande måndag i Vetenskapsakademien med biträde af hr Wilhelm Stenhammar. Fru E. har i Köpenhamn, där hon senast uppträdt, skördat det mest oförbehållsamma bifall af såväl kritik som publik. »Hon är en beundransvärd sängerska», säger musikkritikern Ch. Kjerulf; »hvad hon än sjunger, alltid träffar hon det fulländadt konstnärliga återgifvandt midt i hjärtat.»

Hennes program omfattar de mest olikartade sånger: de gamla italienarne, Brahms, nya finska komponister — alla komma till sin rätt.

Som fröken Morduch blef fru E. elev af konservatoriet i Helsingfors, men den som egentligen utvecklade den unga finska sängerskans stora talang blef ingen mindre än Wieneroperans mångåriga, uppburna och bedärande primadonna, Pauline Lucca, som under de senare åren, sedan hon dragit sig tillbaka från scenen, sysselsatt sig med att utbilda några unga sängerskor af sällsynt begåfning.

Den skandinaviska turné, fru E. nu företager, har allestädes blifvit till segrar för konstnärinnan. I april skall hon medverka på en konsert, som Edvard Grieg har för afsikt att gifva i Warschau.

FÖRESTÅENDE KONSERTER. Leipziger filharmoniska orkestern under anförande af Hans Winderstein gifver instundande söndag, måndag och tisdag trenne konserter i Musikaliska akademien härstädes. Som solister medfölja fröken Charlotta Huhn, sopran från hofoperan i Dresden, samt hrr Téliemaque Lombrino, pianist, Soma Pich-Steiner, violinist, och Vilh. Willecke, violoncellist. Programmen upptaga idel berömda namn sådana som Beethoven, Liszt, Wagner, Berlioz, Brahms, Weber, Schubert, R. Strauss och Goldmark.

GLÖM EJ

Jubileumsfondens sparbössor!

Köp
FOULARD-SIDEN

Garanteradt solidt

Begär prof af våra sidentyger för vår- och sommartoiletter.

Specialité: tryckt Sidenfoulard, randig Linon, Rå- och Tvättsiden till klädningar och blusar från 90 öre metern.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tull- och portofritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)

— Sidentygs-Export. —

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 22-28 MARS 1903.

Söndag: Klar buljong med vindböjtar; gröna bönor med rödt smör; rostbiff med portug. lök och potatis; citronkräm med bisquits.

Måndag: Kalops med potatis; äppelsoppa.

Tisdag: Panerad fläsk med stufvade turska bönor; semlor med mjölk.

Onsdag (Maria beb.-dag): Nässelkål med förlorade ägg; chateaubriand med brynt potatis; gräddväfflor med sylt.

Torsdag: Pudding af kött med ost; svisksoppa.

Freitag: Kall rostbiff med potatis-salad; gräddkaka med sylt.

Lördag: Selleripuré; stekt hvitling med potatis.

RECEPT.

Rostbiff (f. 12 pers.). 3-4 kg. rostbiff ell. högref, 1 msk. salt 2 msk. smör (40 gr.), kokande vatten. — 2 stora portugisiska lökar, 4 msk. smör (80 gr.).

Beredning: Rostbiffen tvättas med en duk doppad i het vatten, bultas lätt och saltas. Smöret upphettas i en långpanna, köttet lägges och insättes i varm ugn. Efter 10 min. tillsättes litet kokande vatten och värmen i ugnen stegras. Rostbiffen överöses hvar tionde minut med sin säs, som emellanåt spädes med kokande vatten. — Till stekningen beräknas 25 min. på hvarje kg. kött.

Rstbiffen skäres i tunna skifvor och garneras med löken, förvöld, skuren i skifvor och kokad i smöret.

Säsen silas och skummas, samt serveras som jus. —

Citronkräm: (f. 6 pers.). Skalen och saften af 2 citroner och 1 apelsin, 4 äggulor, 110 gr. socker, 1/2 lit. grädde, 6 blad gelatin, 2 msk. vatten.

Till garnering: 1 apelsin, bisquits.

Beredning: Citronerna och apelsinen tvättas väl och torkas, hvarefter skalen afrifvas mot sockret, som där-efter stötes. Äggulorna vispas väl tillsammans med sockret och den silade saften tillsättes jämte den till hårdt skum slagna grädden. Sist nedröres det med kallt vatten spolade och i 2 msk. ljumt vatten upplösta gelatinet. Krämen får stå på is att stelna och garneras med apelsinklyftor och bisquits.

Panerad fläsk (f. 6 pers.) 1 kg., magert lättsaltadt sidfläsk, 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpar, 2 msk. smör ell. flottyr.

Beredning: Fläsket skäres i skifvor, svålen borttages och fläskskifvorna bultas väl på båda sidor samt doppas i det uppvispade ägget och vändas i de stöta skorparna. En tackjärnsspanna upphettas långsamt, smöret ell. flottyr upphettas däri och fläskstekt nedlägges samt får steka vackert gulbrunt på båda sidor. Det upplägges på varmt serveringsfat och serveras med stufvade grönsaker.

Pudding af kött med ost (f. 6 pers.). 1 kg. kokt ell. stekt kött, 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, 4 del. buljong ell. steksås, salt, 3 msk. ost (helst parmesan-), 2 msk. stötta skorpar.

Till formen: 1/2 msk. smör, 2 msk. stötta skorpar.

Beredning: Köttet skäres i vackra

skifvor. En pajform smörjes med smöret och beströs med stötta skorpar, köttet nedlägges däri, hvarfals med den rifa osten. Smör och mjöl sammanfräsas, buljongen ell. steksåsen tillsättes litet i sender, och massan får ett godt uppkok hvarefter den hälls öfver köttet. Puddingen öfverströs med fint stötta skorpar och insättes i ugnen att få en vacker gulbrun färg.

Gräddkaka (f. 6 pers.). 4 söt- och 2 bittermandlar, 1/2 lit. tjock, söt eller sur grädde, 4 ägg, 1/2 hg. socker, 1 1/2 del. tort hvetemjöl.

Till formen: 1 msk. (20 gr.) smör, 2 msk. stötta skorpar.

Beredning: Mandeln skällas och drifves genom mandelkvarn. Grädden slås till hårdt skum, äggulorna röras med sockret 1/4 tim. och tillsätts jämte det siktade mjölet under jämn rörning, hvarefter äggsmeten blandas med grädden och mandeln. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan slås i en väl smord och brödbeströdd form och insättes att grädda i ordinär ugnsvärme omkr. 1/2 tim.

Stekt hvitling. 1 1/2-2 kg. hvitling, 2 tsk. ättika, 2 msk. salt 3 msk. (60 gr.) smör, 6 msk. finhackad persilja.

Till stekning: 3 msk. (60 gr.) smör, 1 kkp. stötta skorpar, 1/2 lit. fiskspat.

Beredning: Fisken öppnas i ryggen, inälvorna och ryggen borttagas, hvarefter fisken sköljes mycket väl och ingnides med ättikan samt 1 1/2 msk. af saltet. Smöret blandas med den finhackade persiljan och härmed fyllas hvitlingarna. De stötta skorparna och 1/2 msk. salt blandas tillsammans och häri vändes fisken. I en långpanna upphettas hälften af smöret och hvitlingarna nedläggs med det öfriga smöret i flockar ofvanpå fisken. Pannan insättes i ugn

och när fisken är brynt påspädes fiskspadet (kokt på hufvud och ben). Fiskesken får steka omkr. 15 min. då den upplägges på varmt serveringsfat och säsen hälls öfver.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

FRU JULIA. Se svar till 32-åring i n:r 7.

VIVI. Vänd er till kirurg.

ROSE. Något dylikt »säkert» medel finnes ej. Jämför svaren till 28-årig fru 3) i n:r 3 och till Prenumerant af Idun i n:r 9.

BEDRÖFVAD. Rådfråga kirurg.

OLYCKLIG FRU. Ja, i somliga fall, i andra ej. Med medicin botas det icke. Lämpligast är väl behandling vid kallvattenkur.

CURT. Det hjälper ej att vara tillfälligt utan sprit i blodet, hvilket ju i så fall vore lätt att åstadkomma på några dagar. Följderna kvarstå nämligen i form af sjukliga förändringar i inre organ, speciellt hjärtat, och just detta sistnämnda tillstånd är bestämmande för bedöfnings lämplighet eller fara.

LILLI. Se svar till Asvah 1) och 2) i n:r 5.

OROLIG. Beror oftast på blodbrist. 23-ÅRING. Nej, om ej möjligen tillfälligt genom 2 gram bromnatrium till vatten.

KAJSA. Se svar till Maja i n:r 11. 74-ÅRING. Se svar till Beda 2) i n:r 7. Eventuellt två åsksedar sammansatt lakritspulver till vatten.

37-ÅRING. Se svar till 22 år i n:r 8. UNG MODER. Läg 2-3 teskedar (pr dag) mjölksocker i mjölken. Möjligen är dock en lätt operation behöflig.

KARL. Hypnotisk behandling, om ni eljest ej kan bli det kvitt.

MARGARETA E.R.G. 1) och 2) Just intet att göra. 3) Ett spetsglas china-

vin kort före måltiderna. 4) Se svar till 74-åring i detta nummer.

M-A. Se svar till Prenumerant af Idun i n:r 9.

L. P. 1) Om orsaken är rent lokal, behöfves en tids behandling hemma hos läkare. Är däremot orsaken blodbrist, som nästan oftast är fallet, så hänvisa vi eder, liksom för 2) och 3) till svaret till 22 år i n:r 8.

SORGEN MODER. Allvarliga tillsgelser och aga.

FRU P. Ni bör ej alls gifva dylikt vid denna ålder. Hon bör ännu ett par månader ej hafva annat än mjölk, och sedan bör hon få nyttigare saker än denna »välling» (såsom ägg o. d.).

ZETA. Enligt vår mening jämnoda, jämför svaret till 22 år i n:r 8.

43-ÅRIG FRU H. Kan i så fall naturligtvis inträffa när som helst, redan några månader efter.

H. L. A. Sannolikt nervöst. Utan undersökning kan man dock naturligtvis icke yttra sig om saken.

FRU MATHILDA. Ingen bestämd regel därvidlag. Det förbjuder sig ju dock själf mot slutet.

E. Omöjligt att bedöma saken utan att se patienten. Vänd er till närmaste lasarettläkare.

D:r-d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läkarets. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 84. Ber om anvisning på några lättfattliga och bra arbeten i ästetik. Svara.

N:r 85. Hvad fordras för att komma in i 3:dje klassen vid »Högre lärarinneseminariet» i Stockholm? — Hur dyr är i allmänhet god helinackordering, pr månad? Svara.

N:r 86. Finnes någon som känner receipt å någon dekokt för magkatarr. »Magpatient 20.»

4 GULD MEDALJER

Göteborgs Rexfabrik

KONGL. HOF-LEVERANTÖR

Textilafdelningen

— THYRA GRAFSTRÖM —

Färdiga och påbörjade

BRODERIER

på siden, kläde, lärft och yllestramalj.

Mönster uthyras. Rekvisitioner från landsorten ombesörjas pr omgående.

NORDISKA KOMPANIET

5-7 Regeringsgatan • Stockholm

Sjukhem

för nerv- och lugna sinnessjuka, naturskönt beläget vid skog och sjö, nära 800 fot öfver hafvet, mellan Tenhult station och Jönköping. Referenser: Prof. Lennmalm, Stockholm, Dr. E. Hellberg, Jönköping. Kristina Djurson, f. Johansson, Exam. sjuksköterska. Post- o. telegrafadress: Västanstj, Tenhult. Rikstel. Jönköping 753.

De Damer

som mot hög provision äro hägade blifva agenter för en engrosfirma, som direkt till privata personer försäljer redan väl inarbetade theer, ängrostade såväl som råkaffe i alla prislägen m. m. torde benäget före 1 april insända sina ansökningar jämte uppgift om referenser under märke »Kommissionslager», Göteborg p. r.

Undervisning i Linnésömnad

meddelas. Äfven för tillklipping och sömnad af blusar, bomullsklädnader och barnbomullskläder. Hvarje kurs (pris 20 kr.) omfattar en mån. 2 tim. dagl., 1/2 mån. 4 tim. dagl. eller 2 mån. hvarannan dag. Half kurs pris 12 kr. Extra lektioner å 1: 50 kunna erhållas.

KARIN EGNÉR

Styrmansgatan 21, 2 tr. Rikstel. 35 30.

Fräkenpomada

är det enda absolut säkra medel att snabbt och utan obehag borttaga fräknar, lefverfläckar och solbränna samt göra den fulaste hy hvit och vacker.

Ofelbar verkan garanteras. Fräkenpomadan innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar.

Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.

Pris 3 kr. pr burk. Expedieras emot postförskott eller efterkraf.

Obs! Att den verkligt äkta Fräkenpomadan är försedd med vårt firmamärke.

A.-B. Tekniska General-Depöten STOCKHOLM 15 Riddaregatan 15

TE, flera sorter hos G. ELFVING Riddaregat. 11 A, Sthlm.

Iduns Modetidning.

N:r 6

nu utkommet och innehåller bland annat:

- 3 st. Sällskapsdräkter.
- 2 st. Vårkostymer.
- 3 st. Promenaddräkter.
- 2 st. Reformdräkter.
- 8 st. Barndräkter.
- 5 st. Bluslif.

Diverse Vårkappor och capes. m. m. m. m.

Lösnummer 10 öre hos alla Iduns kommissionärer.

Prenumerationspris 1: 20 för halft år.

Fullständiga och korrekta mönster från ett af Stockholms förnämsta damskrädderier tillhandahålles såväl prenumeranter som lösnummer-köpare af Iduns Modetidning till mycket billiga priser.

Iduns Handarbetstidning

utkommer år 1903 två gånger i månaden som en själfständig mönstertidning och kostar för helt år kr. 2: 20 för halft år kr. 1: 20, lösnummer 10 öre. För detta billiga pris erhålles sålunda 2 gånger i månaden ett nummer med originalmönster till handarbeten af alla slag broderier, läderplastik, träsniderier, glödrötning m. m. komponerade af tvänne framstående kvinnliga konstnärer på detta område.

Nytt!

Nytt!

Prenumerera på Idun

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI
rekommenderar sin
LITOGRAFISKA ANSTALT
CHROMOPLANSCHER
AKVARELLTRYCK
SKYLTAR, PORTRÄTT
KARTOR och VETENSKAP.
LIGA ARBETEN
BREFKORT I FÄRGTRYCK
samt alla slags VARDEPAP-
PER och AFFÄRSTRYCK

FÖRSTKLASSIGT

sådana i pannen och har försökt många
medel, men alltid utan resultat.
L. J.
N:r 95. Skulle någon vilja upplysa
mig om, huruvida jag genom själv-
studium kan inhämta den nödiga för-
kunskapen för att erhålla inträde vid
Högre konstindustriella skolans 4:e fack-
afdelning vid tekniska skolan i Stock-
holm. Om så är, hvar kan man få köpa
erforderliga läroböcker och material?
Wille.
N:r 96. Har någon i Sverige anlitat
L. Mörks (Newyork, Aural Clinic) s. k.
örontrummor och med hvilket resultat?
Är de till någon nytta eller blott —
humbåg? Bortaga de öronsugning?
Döf syster i Finland.
N:r 97. Vore mycket tacksam för
recept å doktor Aronsons i Vingåker
laxativmedicin.
Svenskamerikanska.
N:r 98. Huru skall man kunna få
bort det blanka på en mörk kamgarns-
kostym?
Nedda.
N:r 99. Har sedan i somras lidit af
reumatism i armar och ben. Fingrarna
svullna, och jag är ibland oförmögen
att lyfta minsta sak. Har härför begagnat
salicylsyra, men utan att det hjälper.
Undrar om jag med samma nytta kunde
hemtaga gytta och bada hemma i stället
för att fara till någon badort?
Sara.
N:r 100. I Idun n:r 25 för år 1897 stod
i svarafdelningen, att en person, som
lidit af astma, blifvit fullt återställt
och kunde lämna upplysningar om be-
handlingen. Adressen var E. A. p. r.,
Jönköping. Om samma person nu vore
tillfinnandes och ville svara mig, vore
jag af hjärtat tacksam. Adress Bethy.
S-z., Matfors, p. r.
N:r 101. Hvad skall man använda mot
mjäll i hufvudet? Har använt ricin-
olja, konjak, tvål och vatten, men utan
resultat.
Sara.
N:r 102. Kan någon säga mig hur
fotogenfläckar som kommit på en duk
borttagas?
Tacksam.
N:r 103. Vill någon, som känner till
saken, vara god och lämna svar på följande.
Hvilket försäkringsbolag i Sve-
rige lämnar största utdelning, där lif-

N:r 110. Vore tacksam få veta någon
s. k. »huskur» för gasbildningar.
»Plägad.»
N:r 111. Var god gif mig ett säkert
recept på syltade apelsinskal.
Ny prenumerant.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinor uppmanas
lyftigt att till inbördes nytta i mån af
förmåga besvara insända frågor. Svaren
insändas till redaktionen, och angifves all-
tid tydligt nummer å den fråga de gälla.
Åt de tre af våra läsarinor, som under
årets lopp tillfylltstgörande besvarat det stör-
sta antal frågor, komma vi som en upp-
muntran att vid dess slut utdela tre pris,
hvardera bestående af 25 kronor. Förden
skull bör en hvar, som insänder svar, alltid
underteckna med samma signatur.

N:r 14. För inträde i kursen i konst-
sömmad fordras: skicklighet i vanlig
slätsöm och förmåga att med korsstygn
återgifva ett enkelt mönster på rut-
botten. För inträde i »kursen i gammal-
svensk konstväfnad» fordras någon vana
vid enkel väfnad och insikt i konsten att
uppsätta en väf.
Haidar.

N:r 15. För att kunna blifva elev vid
Sofiahemmet fordras: att för sjuksköter-
skeskallet äga en allvarlig håg; att till-
höra protestantisk trosbekännelse; att
hafva god hälsa och nöjaktiga kroppskraf-
ter; att vara ogift eller barnlös
änka; att hafva åtnjutit nöjaktigt skol-
undervisning, samt att hafva fyllt 21
år, men icke vara öfver 35 år. Sköterska
så väl som elev bo i Hemmet. Begär
prospekt från Sofiahemmet och skaffa
er d:r Wretlinds »Handbok för sjuk-
skötsel i hemmet» hvari meddelas vill-
koren för att antagas som elev m. m.
Haidar.

N:r 16. Näas slöjdläroinneseminarium,
adr. Floda station, eller fröken Lundins
slöjdskola, Stockholm.
Pelle.

N:r 17. Alla slags hemväfnader be-
talas numera mycket lågt. Väfnad är
därför en föga inkomstringande affär.
Wellea.

— Vackra konstväfnader, helst portie-
rer, gardiner och dukar, bör ni kunna få
afyttra, om ni kan träffa aftal med nå-

**Svarta
KLÄDNINGS-
TYGER**
i Siden & Ylle.
Största ural. Billigaste priser.
AUG. CARLSONS EFTR.
Axel Lewin.
50 Vesterlånggatan 50.
STOCKHOLM.
Profver gratis. Order öfverstigande
25 kronor fraktfritt.

gon firma, som tillhandahåller dylika
artiklar, eller hos någon tapetserare
och möbelhandlare.
Olga.

— På »Arbetsmyran» eller »Bikupan»
i Stockholm mottagas arbeten i och för
försäljning, men de böra vara omsorgs-
fullt gjorda.
Haidar.

N:r 19. Man gnider fläcken lätt med
sandpapper och därefter med en bom-
ullslapp hvarpå man håller några droppar
schelack-ferriassa, utspädd med ter-
pentin.
Haidar.

N:r 20. En praktisk, »tidsenlig» kok-
bok är u Sigrid Nordenfalks »Godt
bord».
Weleda.

— En tidsenlig och verklig praktisk
kokbok finner »Frem» i doktor Ch. Em.
Hagdals kokbok. Två andra äfven myc-
ket användbara och praktiska kok-
böcker är A. M. Zetterstrands och Ma-
thilda Langlets. Jag rekommenderar
dock doktor Hagdahls på det varmaste.
I. Å—n.

N:r 22. Ni kan ju göra ett försök.
Vänd er med begäran om upplysningar
till föreståndarinnan vid Sabbatsbergs
sjukhus, fröken Ida Geijer (rikstel. 5 46).
Wellea.

— Vid Sofiahemmet i Stockholm kan
ni få bli elev. Begär prospekt och
nödiga upplysningar därifrån!
Haidar.

N:r 23. Annonsera i t. ex. »Blå bandet»

N:r 87. Kan någon gifva mig upplys-
ning om, huruvida alla epedemiskuk-
sköterskor äga rätt att fara på half
biljett på statens järnvägar? Eller skall
man tillhöra någon riksförening, och
i så fall, till hvem skall man vända
sig?
Iniz.

N:r 88. Är det nödvändigt att vara
utbildad sjuksköterska för att erhålla
plats på »Kronprinsessan Lovisas vård-
anstalt för sjuka barn»? Mottagas elever
där? Är det ej tillräckligt att hafva
genomgått en kurs vid sällskapet »Barna-
vård»?
»Anna.»

N:r 89. Hur rengöras lättast kam-
mar, hår- och tandborstar?
X.

N:r 90. När har en person rättighet
att antaga titeln arkitekt? Skall sär-
skild examen afläggas härför, och hvar?
Kan kvinna blifva arkitekt?
Vetgirig.

N:r 91. Vill någon gifva mig anvis-
ning på några vackra, men ej för svåra
musikstycken för piano?
Kajsa.

N:r 92. Hvar kan man erhålla mönster
till nationaldräkter?
Kajsa.

N:r 93. Skall i nästa månad besöka
Paris. Vill någon gifva mig anvisning
på ett bra hotell eller pensionat där-
städes?
Katy.

N:r 94. Kan någon säga mig ett osvik-
ligt medel mot s. k. lefverfläckar? Har

**Sundsvalls
Enskilda Bank**
22 Fredsgatan 22.
Sparkasseränta --- 4 proc.
Uthyr Kassafack,
årshyra från 15 kr.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.
Allm. Tel. 130 57.

Tandläkare **Sjöquist**
6 Sturegatan 6. Riks 45 91. Allm. 54 63.
Rådfrågningar 2—3.

Tandläk. **Elias Widfond**
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och
Pedagogisk gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande
samma kompetens och rättigheter. som en
kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom D:r J. Ar-
vedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flätor, Län-
kar m. m. i tusental. Insänd härprof så
erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi
signera ej postpaket med »Hår». Herr och
Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58.

Alltid elegant, hållbart, modernt är
Damkläde.
Hellylle Damkläde, svart, blått, grått,
beige, meleradt, af välkänt Norrköpings-
fabrikat, som eljest kostar 5 å 6 kr. pr
mtr, säljes af oss direkt till det billiga pri-
set af kr. 4: 50 pr mtr, bredd 130 cm.
Fraktfritt. Profver mot 20 öre ifrimärken.
Full belåtenhet garanteras.
Norrköpings Ylleväfnadsaffär, Norrköp.

Brudsiden 85 öre
till 20: 85 pr met. porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört
»Henneberg-siden» från 85 öre till kr. 20: 85 pr meter.
G. HENNEBERG, sidenfabrikant (k. o. k. hof.) ZÜRICH.

Barngarderoben
alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda, ut-
gifves äfven i år efter samma bepröfvade plan som hit-
tills. Med sitt en gång i månaden utkommande 8-sidiga
nummer, innehållande ett åttiofaldigt illustrationer öfver
allt, som hör till våra barns dräkt från de spädate åren
till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mön-
sterbilaga, ersätter tidningen mångfaldt den ringa prenu-
merationsafgiften af 3 kronor pr år genom den nytta och
den besparing, dess praktiska innehåll bereda hvarje hem.
Hvarje husmoder, som själf ombestyr sina barnklä-
ders förfärdigande i hemmet, bör ej försumma att prenu-
merera på prof, ett halft år kr. i: 60.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
Stenkol · Cokes
Anthracit
Carré-Briketter
Varumärke

Rikstelefon	KONTOR:	Allm. Telef.
4 27	22 Skeppsbron 22	22 88
22 20	5 Strandvägen 5	60 19
20 12	1 Parmätaregatan 1	61 98

**Stockholms
Dagblad**
Daglig Morgontidning.
Observera Stockholms Dag-
blads rikhaltiga, lättlästa,
illustrerade
Söndagsnummer.

**Kvinnans
Rådgifvare!**
En kortfattad, oundgänglig handbok
i populär hälsovård
för
Flickor, hustrur och mödrar.
Af O. H. D.
Varmt förordadt af Med. Dr Anton
Nyström.
Med ett särskildt kapitel om
späda barns vård.
Enda billiga och dock fullständiga
arbete på området!
En nätt volym på öfver 200 täta sidor
för endast Kr. 1: 75 i hvarje bok-
handel, eller mot ins. af beloppet per
postanvisning eller i frimärken till
A.-B. Varias Boktryckeri, Stock-
holm.
En bok, som
ingen kvinna
kan undvara!

Näsdukar
utmärkt vackra, fina hvita hellinne, storlek
45/45 cm. till kr. 3 pr duss. mot efterkr. 6
duss. sändas fraktfritt.
Linneväfveriet, Borås.

Husmödrar!
I Amerikanska Gummiaffären,
Birger Jarls Passage,
finnas en hel del praktiska artiklar
för Edra
— Husapotek —
såsom: Varmvattenpåsar,
Sköljapparater, Sprutor, Lavemangapparater,
Isblåsor, Fingertutor, Bröstpumpar.
Vidare finnas Dinappar, Bartröstar m. m.
Allt af gummi och högsta
kvalité.

**Kejsar-
Borax**
Det utmärktaste Toalettmedel
(synnerhet för händens försköning)
äro utom ett mycket användbart
Rengöringsmedel i Hushållet.
Utförlig beskrifning i hvarje ask.
Finnes att tillgå öfverallt. Endast åkta
i röda askar å 10, 20 & 50 öre.
Specialitet hos Fabriken Heintz, Mack, Ulm a/D.

Engros-Nederlag:
Wilh. Becker, Hammarsten & Co.
Representant **Rudolf Kolmodin.**
Bra för Håret, såväl i normalt
som abnormt till-
stånd, är **Zivertz'**
Extrait Vegetal. Rekommenderadt af män-
gaf läkare. Oftast hulpligt, aldrig skadat. 50
års erfarenhet. Försäljes af frisörer och i
parfymbodar samt hos Kongl. Hofleverantör
J. A. Zivertz i Göteborg.
Återförsäljare rabatt.
Agenter!!! sökas för försäljning
af Elektriska Bälten. Prof, cirkulär och
intyg sändes gratis och franko. Gratisbäfte
jämte hög proc. beviljas säljare. Skrif där-
för genast. Adr. Jean Thonérfelth,
Burseryd.

Bästa Toaletmedel.

För att övertyga sig, att Fil. Dr. P. Håkansson's Salubrin är ett det bästa toaletmedel, behöfs endast försöka det. I Salubrin har man därjämte ett utmärkt medel mot yttre skador och ett giftfritt, kraftigt antiseptiskt medel, om det användes på ett ändamålsenligt sätt. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Parfytillager hos **Geijer & Co.**, Stockholm.

efter inackordering i lämpligt privat-hem föreslår

Olga.

— Insänd adress och porto till Iduns redaktion.
— Se svaret n:r 572 i Idun n:r 51 för 1902.

Andersson.

N:r 24. Flossa kan vävas i väfstol. Ett väfdt prof torde jag kunna skaffa er. Väfnaden går långsamt.

Moster Emma.

— Flossa kan vävas i vanlig väfstol. Köp »Konstväfnad i allmogestil» af Maria Collin i Lund en bra väfbok med tydliga beskrifningar och talrika mönster i färgtryck. Kostar 1.25. Fortast går det dock med flossaapparaten, med hvilken man kan förfärdiga en matta på ett par dagar.

Tj.

Där solen alltid blänkte,
Och där man ögenerad var,
Att gå vårt första alla da'r
Då ingen därpå tänkte.

Länk 2 och 3.

Där skulle man nog också få
Bland sköna örter ständigt gå
Och af dess andra njuta.
Och se'n, när solen tog godnatt,
Där man inunder träden satt,
Till tredje ögat sluta

Länk 4.

Kanhända också någon gång,
Då dagen blefve alltför lång,
Man lät sin tanke fara
Bort till en stad, vårt fjärde just,
Och att man fick för stunden lust
Att där en timme vara.

Länk 5.

I fall man kunde. Men det är
Ibland förenadt med besvär
Att uppfyllt få sin vädjan,
Och därför får man ofta nog
Begagna ordet, som vi tog
Som femte länk i kedjan.

Länk 6.

Och ville ni nu mäta opp
Den väg vi följa, i det hopp
Att den till Eden fører,
Så bli vi varse, först som sist,
Att många, många — helt förvisst
Af sjätte den utgörer.

Länk 7 och hufvudordet.

Men hvad gör det. Vi knoga på,
Ty om vi blott vår lustgård nå,
Vi fritt få respirera
Uti dess sjunde, himmelsblå,
Och knappt behöfva vi också
Vårt hela där studera.

ONKEL SET.

ARITMOREM.

5, 7, 6, 8, 2 = ämne som ingår i människokroppen,
- 5, 6, 4, 1, 9 = har grisen,

8, 9, 2, 4, 10 = historiskt namn,
1, 3, 7 = är krusbärskarten,
5, 3, 4, 2 = käril,
4, 3, 9, 10, 7 = finnes i kortleken,
11, 6, 4, 7 = väderstreck,
9, 7, 6, 8, 1 = hör en krigshär till,
1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11 = poleringsmedel,
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 = en gnidare.

FIX.

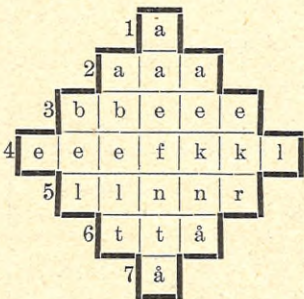
INITIALFÖRÄNDRINGS-GÅTA.

Ystad,
tapp,
Riga,
tråd,
hagel,
Glommen,
breda,
lagg,
hund,
flak.

I ofvanstående tio ord utbytes den första bokstafven mot en annan sådan, och äro de nya ord, som därigenom uppstå, de riktiga, så bilda deras initialer benämningen på en insekt.

VALLE.

DIAMANTGÅTA.

Bokstäfverna skola ordnas så, att orden i de hvarandra motsvarande väg- och lodrätta raderna blifva lika.

1) bokstaf, 2) äro förgät-mig-ej, 3) adjektiv, 4) djur, 5) yrkesman, 6) mansnamn, 7) bokstaf.

HJALTE.

CHARAD.

Mitt första öfver hufvud sträckes,
Så långt man har behof däraf;
Mitt andra känns den hand, som räcket
Åt den man ej sin aktning gaf;
Mitt tredje förr i höghvåld sal,
Med konstens välljudsgåfvor lyste
I mången vekstämd pastoral;
Mitt hela nu för tiden kastar
Sitt varma skimmer i vårt tjäll,
Och bidrar till att tiden hastar
Mer angenämt i vinterns kväll.

SIBYLLA.

PARAGRAM.

Om nedanstående ord, såsom stafvelser betraktade, utbytas mot andra ord af närsläktad eller motsatt betydelse, så erhållas åtta nya ord, hvilka begynnelsebokstäfver bilda namnet på en ungdomstidning.

Vill-han-dansa,
ek-o-fiber-min,
plank-naglar,
långsam-tupp,
o-föda-gryn,
kaffe-säll,
sju-enfaldig-kall,
udde.skynke.

SIRI.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 11.
GEOGRAFISKA UPPGIFTEN: Marstrand — Darmstadt: Madrid, Arvika, Rati-bor, Siam, Tammerfors, Ruhrort, Alvastra, Nystad, Delft.
PROKOPEN: Fröken, röken, öken, Ken, en.
ORDFÖRÄNDRINGSUPPGIFTEN: Som en nordisk flickas öga.
CHARADEN: Fen-ris-ulf.
ARITMOGRYFEN: Maskinist — skomakare: 1) madrass, 2) Adalrik, 3) stålsko, 4)

Svart Siden

af förstklassigt fabrikat med garanti för god hållbarhet, liksom äfven siden-tygger af alla slag i ouppnådt urval och modernaste mönster till billigaste engros-priser meter- och klädningsvis, porto- och tullfritt till privatpersoner. Profver franko. Brevporto 20 öre.

Seidenstoff-Fabrik-Union
Adolf Grieder & Co
Kgl. Hofleverantör.
Zürich S 52
(Schweiz)

kakform, 5) Illråda, 6) New-york, 7) isblåsa, 8) slantar, 9) tattare.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

—ng— Det vore synd att påstå, att något af »den fullmogna kvinnans öfverväldigande intelligens» spåras i eder kria. Snarare tycks den leda sitt ursprung från den andra parten i den omaka föreningen, »den unga medelmåttan, som behärskades af en enda idé: att sjufaldt älska», och som slutade så bedröfligt som »ett kalladt lik med genomskjutet hufvud». Vi ha nu emellertid beredt dem båda en lugn fristad, och ni kan känna er öfvertygad att »edra idéer voro värda detta offer».
Gunhild Gunnarsdotter. Ni kunde sak-löst ha inbesparat er portot!
Anty. Likaledes.
Rola. Ej lämpligt för oss.
S. 20 år. Äro de där »verserna» också hopträcklade »På syförelse»? I så fall laga för all del, att den öfriga sömnaden blir bättre.
Märta Sture. Af de sända bitarne synes oss egentligen endast den sista värd att räddas undan glömskan genom en viss innerlighet i tonen. Men äfven den tarfar innan dess retouche. Ordet »knusade» t. ex. är danska och ej svenska.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Anspråkslös», Hudiksvall. Annonsen kostar 5,60 pr gång och torde rest. belopp insändas.
»Villig och glad». 1,80 pr gång.

TIDSFÖRDRIF

LÄNKGÅTA.

Ur hufvudordet (vårt hela) uttages de här nedan betecknade orden, så att man, utan att omflytta bokstäfverna, låter länkarna gripa in i hvarandra. Dessa äro:

Länk 1.

Måhända att det ginge an,
Om man en härlig lustgård fann,

Allcock's PORÖSA PLÅSTER

är ett osvikligt botemedel mot smärtor i ryggen (så ofta förekommande hos kvinnor). Ögonblicklig lindring gifves, hvarhelst man har smärtor, om man blott på det sjuka stället lägger ett plåster.

Vid smärtor i njureregionen eller ryggen lägges plåstret såsom ofvan är anvisadt. Allcock's plåster lägges öfverallt, där smärtor äro tillfunnandes.
Klipp storlek och form af plåstret, lägg det på det angripna stället, såsom ofvan är anvisadt, och det hjälper säkert mot reumatism, smärtor i skulderna, armbågen och annarsidens, vid försräckning, styfhet och smärtor i fötterna.
Vid smärtor i halsen, vid hosta, bronchitis, svaga lungor och vid smärtande eller ömma delar i underlivet lägges plåstret såsom ofvan är anvisadt.

REUMATISM, FÖRKYLNING, HOSTA, SVAGT BRÖST, SVAG RYGG, LÄNDVÄRK, HÖFTVÄRK, o. s. v., o. s. v.

Allcock's plåster är bättre än alla andra plåster. Det har varit användt sedan 1847.

Allcock's liktornplåster

lindrar strax och botar på kort tid genom att förhindra tryck och utdraga liktornen.

Brandreth's piller

botar förstoppning, dålig matsmältning, lever-, njurlidanden, hufvudvärk med kvälningar, nedtryckt sinnestämning, stammande från gallan.

Cyprolin (f. d. Ceolin)

är det förnämsta putsningsmedlet för koppar & mässing, gör ytan fullkomligt blank och ren utan att smutsa händer och trasor. Cyprolin är allmänt ömtyckt emedan det blankar fort och väl. Cyprolin kostar 25 öre pr burk och försäljes hos herrar minuthandlande. I parti hos **Holst & Co** Tekn. Fabrik, Dalagatan 42, Stockholm.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

rikhalt. urval i fornn. stil. Fullst. rumsmöble mang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmag. Beridarebang. 27, Sthlm.)

Gamla belysningsredskap

såsom stakar, armstakar, väggarmar och kronor för ljus eller gas, bords-, vägg-, tak- och golfampor för olja eller fotogen, lampetter, lyktor och lanternor, ljus- och lampskärmar, glas och kupor, skärm- och kup-hållare, vaxstapel- och pörthållare, ljusknektar och ljussläckare, eldon och tändsticksställare, tändstickslådor och askar, ljusmanschetter och kronglas samt gamla uppvärmningsredskap såsom fyrfat, trefötter, eldgafflar och fänger, kaffe- och teokare, spritkök o. d. köpas för Stockholms gasverks samlingar. Meddelanden och beskrifningar eller öfverförändringar, hvilka, om de icke inköpas, återskickas portofritt, torde åtföljas af prisuppgift insändas under adress: Stockholms gasverk.

Det riktiga namnet.

Skönhet

kan icke förvärfvas, men är man i besittning af den, bör man äfven hafva känedom om att kunna bevara den. För att uppnå detta resultat, bör man endast använda verkligt hygieniska specialiteter såsom Crème, Puder och Tval Simon. Varnas för efterapningar och rekvirera Säljes öfverallt.

Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppriskande och stärkande. Begär alltid märket No. 4711 och refuse- ra imitationer.

Försäljes hos väl sorterade parfymhandlande Generalagent i Sverige för Parfumerie 4711 Köln, Emil Boström, Stockholm.

Karlskoga praktiska skola för kvinnor

— tidsenlig praktisk läroanstalt — öppnar sin 11:te lärokurs nästa 15:de maj. **Ämnen:** huslig ekonomi: matlagning, servering, bakning, hushållslära, trädgårdsskötsel; sömnad: fruntimmers- och barnkläder, linnesömnad; väfnad: vanlig och konstväfnad; slöjd: stickning, ram-, broderi-, flättnings-, tapisseri-, applikations- och gyllenlader-arbeten, målning m. m.; glansstrykning; bokliga läroämnen: svenska och franska språken, bibelkunskap, skrif- och lärnkonst, enkelt och dubbelt bokhålleri m. fl. **Valfrihet, god tillsyn, billiga omkostnader, ovanligt naturskönt läge** mellan skog och sjö. Undervisning af 14 kompetenta lärarinnor och lärare. — Skolan för män öppnas 1 nov. Skolornas årliga elevantal ca 300. Svar och program mot dubbelt porto. — Rikstelefon. — Adress: Karlskoga. — Joh. Lindholm.

Huru fördrifva tiden på bästa sätt

då man vid ruskväder måste hålla sig inomhus?
Svaret helt enkelt: Man skaffar sig en väluppfostrad papegoja från Chr. Hagenbeck, Hamburg 4. Med vacker färgdräkt och melodiska flöjttoner är hon ett angenämt sällskap.
De sändas i dubbla burar och behöfva ej betalas, om de ej framkomma oskadade. Prisuppgift och språkförteckning gratis och franco.

Pellerin's Margarin
är bäst!

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4, Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Göteborgs Enskilda Bank
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Svenska Lifförsäkringsbolaget
— Försäkringsägarnes eget bolag. —
STOCKHOLM.
Svenska Lif, Skandinavien *största ömsesidiga* lifbolag. antager såväl platsombud som resande inspektörer att arbeta *uteslutande* för lifförsäkring utan läkarundersökning till afdelningarna
1. *Alla*: Försäkring af Mindrevärda lif.
2. *Karens*: Karensförsäkring.

OBS.!
Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Paris 1902 var
VADEMECUM
det enda, som erhöll högsta pris, *Guldmedalj*, i sin egenskap af antiseptiskt munvatten.

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget
STOCKHOLM o FREDSGATAN 17
Afdelningskontor: GÖTGATAN 31
— Fonder kr. 6.900.000. —
Deposition ..... 4 %
Sparkasseräkning ..... 4 %
Upp- & Afskrifning ..... 2 %
Kassafack å 15, 20 och 25 kr.
Hemsparbössor.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT- AKTIEBOLAG.
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit
Hushållskol ~ Cokes ~ Briketter
Allm. telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 179, 66 10.

LEA OCH PERRINS' WORCESTERSHIRE SÅS
är den ursprungliga och äkta, och tillverkad efter det ursprungliga receptet. Begär och mottag endast LEA & JERRINS' SÅS, hvilken är känd såsom den bästa för Fish, Kött, Säser, Vildt och Soppor.
Undvik underhaltiga efterapningar.
Till salu en gros hos egaren, Worcester; Crosse & Blackwell, Limited, London; och export delikatess-handlare.

Hernösands Enskilda Bank,
Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning.
Kassafack 15 kr. för år.
Notariatafdelning.

Aktiebolaget Stockholms Diskontobank,
Hufvudkontor: Regeringsgat. 8,
Afdelningskontor: Hötorget 8.
Högsta depositionsränta — 4 1/2 %
Sparkasseränta ..... 4 %
Checkräkningsränta ..... 2 %
Kreditivränta ..... 5 %
Utländskt mynt köpes och säljes.
Resekreditiv utfärdas. Notariat-afdelning. Förvaringsfack.

Meddelande.
Från och med denna säsong äro våra lokaler utvidgade och personalen större, allt för kundernas tidsenliga betjänande.
Lagret af Pariser- Berliner- och Londoner-Modeller
är större än något föregående år.
OBS! Modeller fr. »Wiener Moden Club» i Wien.
Profverska är engagerad från Kungl. Hoflev. Bendix, Köpenhamn.
Kappmagasinet Iduna
12 Kungsträdgårdsgatan 12.

BABY SVENSK DIFLASKAPPARAT
rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl ..... kr. 6:—
Dito utan kokkärl ..... » 3: 50
Med hvarje apparat följer »Före skrifter för späda barns uppfostrande med komjölk eller gräddblandningar» af Professor O. Medin.
I parti hos G. Abramson & Co., Stockholm. Till salu i minut i Stockholm hos Kuntze & Co., Alb. Stille och Ch. O. Werner m. fl. Dessutom såväl i Stockholm som i landsorten på alla apotek, större bosättningsmagasin m. fl. ställen. Se alltid efter att flaskorna äro försedda med vidstående fabriksmärke.

För Damerna att beakta!
Damer, som önska sig en svart klädning bra och billig, skola icke gå på hufvudgatorna, ty där må ni, förutom att betala edra varor, betala de stora lokalernas svindlande hyror och eleganta monterng. Gör edra uppköp i **Magasin Noir, St. Vattugat. 3, 1 tr. upp**, den största specialaffär i Skandinavien af svarta klädnings-tyger, ty där är ni alltid säkra på att finna de bästa svarta varor i det största urval till de lägsta priser. Alla nyheter äro nu inkomna. Särskildt rekommenderas ett kolossal urval af promenadtyger, fantasityger, satin, kläde, voile och genombrutna tyger samt sidentyger från enklaste till de mest eleganta.
Magasin Noir
3 Stora Vattugatan, 1 tr. upp.
Bestämda priser! Öppet 10—4.
Profver portofritt till landsorten

Menthan
svenskt fabrikat.
Menthol formaldehyd preparerad bomull. Antiseptiskt **idealmedel mot snufva** och katarr i luftkanalerna. Överträffar i verksamhet det i handeln förekommande utländska Forman, men säljes billigare än detta. Kemiskt undersökt af stadskemisten doktor J. E. Alén. Tillverkas och försäljes af Fabriken Tomten. Till salu på alla apotek och i parti från Apoteket Enhörningens Drogaflär, Göteborg.
Ledolintvål
Neutral fri från kemiska reimpedel. Förordad af hrr läkare.
Ledolintvål tillhandahålles i parfymeri- och färgaffärer.
TEKN. FABR. »LEDOLIN»,
— STOCKHOLM. —

Bländhvit och mjuk hy
erhålles genom att använda

Ask, buy and try
TUSKER BRAND TEA
which received 10 gold medals for purity and exelent taste.
Sole importor for Scandinavia
Nils Lundborg, Malmö.

Det bästa hvetemjöllet
MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqvam

Lundby Skönfärgeri och Kem. Tvättanstalt, Göteborg,
behandlar allt till Herr-, Dam- och Barn-garderoben hörande, samt andra i ett hem förekommande persedlar, såsom dukar, fäcken, filtar, portierer, möbel- och andra tyger m. m. Herkostymer lagas m. m om så önskas. Eget skrädderi. Insänden direkt eller till ombud edra plagg, som tvättas kemiskt, färgas m. m. fort, väl och billigt. Tidsenlig, ny metod.
OBS.! Enda anstalt i Sverige, hvilken som specialité uteslutande arbetar med kemisk tvätt och konstfärgning.

Hotell Rättvik, f. d. Privat-hotellet, (Innehafvare Fr. Ellen Levin)
* Rekommenderas. *
Vackert läge, 2 min. väg fr. stationen.
Ljus, treftiga rum.
Servering af kaffe, te, öl och vin i förening med mat.
Helinackordering mottages.
Vaktmästare möter. Rikts 15.
Veckans nummer af

Dicksöns Te
Ohandladt Ceylon, har finaste arom, är drygast, billigast, häst!

Tillhandahålles hos alla välsorterade special- andlande och i parti af **Hejls Halberg, Malmstinsgatan 33**
Telefoner: Rikts 28 86. Allm. 428.

Banyuls Trilles.
Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & Co.,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

En vanlig tandborste. Stomatoltandborsten.

PUCK
Pucks stora Cake-Walk. Stendahls italienska resa i ord och bild m. m.

Tidafors Yllefabrik, Molkom, emottager ull och stickylle eller eller fildade yllelappar etc.) för tillverkning af genomväfda, på båda sidor användbara, **Kläderminstermattor i stillrogn, präktiga jacquard-mönster och varma rika färger.**
Prisbelönta fabrikat.
Profver och prospekt sändas med nöje på begäran.

Ölandsdräkter
utföras på beställning.
Obs. H. K. H. Kronprinsessans modell endast genom
Hush. Sällsk. Slöjdmagasin i Kalmar.
Prislista mot enkelt porto.

Delikat efterrätt fäs af Lagermans Gelé. Pulver »Tomten». Serveras ensamt, eller med gräddor och kakor, eller som garnering till andra efterrätter. Se till att Ni får af **Tomten**, som är det enda svenska. Säljes hos alla välförsedda specialister.
Fabr. **TOMTEN, Göteborg.**

Klara Expressbyrå
11 Stora Vattugatan 11.
Rikts 66 67. Allm. 62 92.
Absolut nykter, van och pålitlig personal.
Nu kosta 100 st. kr. 1: 50!
Insänd beloppet till John Fröberg, Finspong erhålles 100 olika vy- och genrebrefkort. 1,000-tals olika finnas.